

**D
O
L
E
N
J
S
K
I**

G O Z D A R GLASILO GG
NOVO MESTO

Leto VIII

Štev. 4

D O L E N J S K I   G O Z D A R
GLASILO KOLEKTIVA GOZDNEGA GOSPODARSTVA

N O V O   M E S T O

1. Sklepi	1
2. Razpis volitev v ...	4
3. Puhititsa in prijetnost ...	4
4. Poslovanje podjetja v letu 1971	7
- Povod	8
- Brezovničarstvo	10
- Gojenje in varstvo gozdov	14
- Iskanje gozdov	22
- Gozdna inventarizacija	27
- Gozdna družba	33
- Urejanje gozdov in gozdni kataster	49
- Invenzijska	52
- Podatniški del invidenca	54
- Delo organov upravljanja	58
- Ključna analiza poslovanja	60
- Uspešnost poslovanja delovnih mest	64
5. Amfarski delali v ...	65
6. Konferenca ...	67
7. Viski počajo pri ...	69
Novo mesto, februar 1972	71
8. ...	72

Številka 4

Letnik VIII.

IZDAJATELJ: DELAVSKI SVET GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO

UREJA UREDNIŠKI ODBOR: urednik ing. Jože Petrič in člani
ing. Slavko Klančičar, Janez Šebenik, ing. Jože Vidervol,
ing. Jože Falkner in Franc Markovič

V S E B I N A

	Stran
1. Sklepi organov upravljanja	1
2. Razpis volitev v organe upravljanja	4
3. Pohitite s prijavi za letovanje v počit.donu	6
4. Poslovanje podjetja v letu 1971	7
- Uvod	8
- Drevesničarstvo	10
- Gojenje in varstvo gozdov	14
- Izkoriščanje gozdov	32
- Gozdna mehanizacija	37
- Gozdne Gradnje	45
- Urejanje gozdov in gozdni kataster	49
- Komerciala	52
- Počitniški don Novigrad	55
- Delo organov upravljanja	58
- Finančna analiza poslovanja	60
- Uspešnost poslovanja delovnih enot	64
5. Smučarski tečaji v Črnošnjicah	66
6. Konferenca sindikatov občine	67
7. Težki pogoji pri delu v gozdu	69
8. Teknovanje za Fricov pokal	71
9. Kanen na kanen ... dinar na dinar	72

SKLEPI ORGANOV UPRAVLJANJA

1. Delavski svet in svet lastnikov gozdov sta na seji 7. 2. 1972 sprejela predloženi območni gozdnogospodarski načrt. Gozdnogospodarski načrt vsebuje kratko zgodovino razvoja gozdnega gospodarstva Novo mesto, površine gozdov, gozdne fonde /zaloge lesa/, prirastek, predvideni posek. Načrt za desetletje je sestavljen za izkoriščanje gozdov, gojenje in varstvo gozdov, gradnjo gozdnih cest, tehnično opremljenost podjetja /mehанизacija/, urejanje gozdov in ostale gospodarske ukrepe, ki so potrebni za gospodarjenje z gozdovi. Tako sprejeti gozdnogospodarski načrt mora še potrditi strokovna komisija pri sekretariatu izvršnega sveta za kmetijstvo in gozdarstvo, potem ko bo dobila mnenje vseh dolenjskih občinskih skupščin.

2. Plan poseka in gojitve gozdov v letu 1972.

Na skupni seji sta sveta sprejela tudi plan prodaje. V tem letu bomo posekali v družbenih gozdovih 107.000 m³ vsega lesa. Od tega iglavcev 37.000 m³, listavcev 28.000 m³ in drv 42.000 m³. Za izdelan les bomo prejeli nekaj nad petindvajset milijonov din. Od te vsote bomo porabili za gozdnogojitvena dela štiri milijone din, za gozdne ceste en in pol milijona din, za mehanizacijo nekaj nad dva milijona din, razliko pa predstavljajo stroški poseka, spravila, prevoza, vzdrževanja cest, stavb in mehanizacije, stroški poslovanja in prispevki.

Plan odkupa za leto 1972 znaša 40.000 m³. Za ta les bomo prejeli 11,3 milj. din. Od tega denarja bomo izplačali lastnikom gozdov 7,84 milijonov din, za gojenje gozdov bomo porabili 1,74 milijona din. Ostalo pa predstavljajo stroški gozdarske službe, poslovanja in prispevki.

3. Na skupni seji sta oba sveta sprejela sklep o minimalni ceni lesa na panju v gozdovih občanov.

Po skupni seji je imel sejo delavski svet /7.2.1972/, ki je potrdil inventuro za leto 1971 in sprejel sklep o razhodovanju oziroma prodaji nekaterih osnovnih sredstev.

Na V. skupni seji, ki je bila 28.2.1972 sta delavski svet in svet lastnikov gozdov:

1. Sprejela sklep o potrditvi zaključnega računa za leto 1971. V razpravi o zaključnem računu so člani sveta lastnikov gozdov in delavskega sveta ugotovili, da je rezultat ugoden, čeprav spremljajo izvrševanje plana težave kot so splošna nelikvidnost, inflacija, zamrznjene cene itd. Dohodki podjetja so za 13 % večji kot so bili v letu 1970. Večji so tudi stroški in sicer za 15 %. Zaradi znanih razlogov - povečanih življenjskih stroškov so bili v letu 1971 povečani osebni dohodki kar za 20 %. Taka delitev je v skladu s samoupravnim sporazumom.

Obračun gospodarjenja z zasebnimi gozdovi oziroma dohodek kaže v letu 1971 rahlo povečanje in sicer za 8 %. V istem sorazmerju so porasli tudi stroški. Namesto predvidene planske izgube je imel zasebni sektor ob koncu celo dobiček. Temu je vsekakor pripomogla povečana blagovna proizvodnja v zasebnem sektorju.

Na podlagi rezultatov poslovanja podjetja sta sveta odločila, da se nameni:

1. za osebne dohodke, ki so že izplačani v letu 1971 ali pa bodo še izplačani	23.198.323,00
2. v rezervni sklad	293.596,00
3. v poslovni sklad	2.181,221,00
4. v sklad skupne porabe	1.596,800,00

Več o tem preberite v poročilu o poslovanja podjetja, objavljenem v tem glasilu.

Oba sveta sta potrdila tudi zaključni račun počitniškega doma Novigrad.

2. Delavska sveta sta na seji sprejela sklep o pristopu gozdnega gospodarstva oziroma samoupravne skupnosti lastnikov gozdov v združeno zvezo Slovenije.

Za delegata sta predlagana predsednik sveta lastnikov gozdov tov. Ladislav Klinc iz Gor. Polja, ki je istočasno pooblaščen tudi za podpis pogodbe in tov. Rajko Štefanič iz Dragatuša št. 22, ki je predlagan za kandidata za upravni odbor združne zveze. Tov. Ladislav Klinc se bo v začetku meseca marca udeležil sestanka vseh predsednikov svetov lastnikov gozdov gozdnih gospodarstev, kjer bodo razpravljali in dopolnjevali osnutek programa združne zveze in pogodbo ter v tej zvezi sprejeli ustrezne rešitve. V kolikor bi se na tem sestanku predsedniki odločili, da ni dovolj jasno stališče v zvezi z delom združne zveze, si oba sveta pridržita pravico o zadevi ponovno sklepati.

3. Sveta sta sprejela tudi sklep o razpisu volitev v organe upravljanja in samoupravo lastnikov gozdov. Volitve bodo 8. aprila 1972. Razpis volitev je objavljen v tem glasilu.
4. Delavski svet in svet lastnikov gozdov podjetja sta sprejela sklep, da se Zupančič Uršuli oziroma Ivanu vrne podarjena parcela št. 1879/13 v k.o. Korita. Ta sklep sta sprejela zaradi poenostavljenega postopka, saj je občinsko sodišče v Trebnjem v sodnem postopku odločilo, da se vrnejo vse tako podarjene parcele občanom vasi Vrbovec, ta parcela pa je bila pomotoma izpuščena.
5. Sprejela sta priporočilo občinske skupščine o nalogah gozdnega gospodarstva na področju varstva in gojitve gozdov.

6. Sklenila sta, da se še pred volitvami organizira ekskurzijo za člane svetov in sicer po objektih našega gozdnega gospodarstva, ki jih določi direktor.
7. O formiranju hranilno kreditne službe na GG razpravljamo, vendar za enkrat še nimamo pogojev, da bi jo ustanovili. Kazalo bi z zadevo še počakati. Sicer pa bomo še razgovarjali z Dolenjsko banko in hranilnico in drugimi gozdarskimi organizacijami.

Odbor za kadre je na seji dne 21. 1. 1972 sprejel naslednje sklepe:

- Stanislava Žuniča, diplomiranega gozdarskega inženirja je razporedil na delovno mesto referenta za gojenje gozdov pri GO Straža,
- da se Vidmar Tone, diplomirani gozdarski inženir zaposli pri gozdnem gospodarstvu kot pripravnik,
- da se konec februarja ali v začetku marca skliče sestanek vseh gozdarskih strokovnih delavcev po vprašanju razgovora o medsebojnih odnosih.
- Zupančič Cilki in Ljubič Marij, GO Trebnje, je odobril plačilo šolnine za strojepisni tečaj, ki ga bosta obiskovali v Trebnjem

Odbor za družbeni standard je na seji 22.2.1972 sprejel naslednje sklepe:

- Turk Karlu, manipulantu na skladišču v Straži se dodeli družinsko stanovanje v upravni stavbi v Straži št. 83 pod pogojem, da v stanovanju ne izvrši nobene prezidave in da se preseli v novo stavbo na skladišču, ko bo ta zgrajena.

Kletni prostori na obratu v Straži se preuredijo v pisarno za revirne gozdarje.

- Vaščanom Kočevskih Poljan je bil odobren znesek 10.000,00 din za izgradnjo vodovoda.
- Odboru za proslavo 30-letnice vstaje slov. ljudstva Črnomelj se zniža račun za dobavljen les za 50 % od zneska 18.861,90 din
- Malenšek Jožetu iz Črmošnjic pri Novem mestu je bila odobrena enkratna pomoč ob odhodu v pokoj v znesku 1.200,00 din.
- Gačnik Antonu, revirnemu gozdarju GO Novo mesto, ki mu je pogorelo gospodarsko poslopje je odobrena enkratna pomoč v znesku 3.000,00 din.
- Po 1.000,00 din denarne pomoči je bilo odobreno naslednjim gasilskim društvom: Zapudje /v občini Črnomelj/, Uršna sela, Tanča gora
Prošnja PGD Talčji vrh se odstopi GO Črnomelj.
- Maturantom srednje kmetijske šole Grm je bil odobren znesek 300,00 din.

RAZPIS VOLITEV V ORGANE UPRAVLJANJA

Delavski svet in svet lastnikov gozdov gozdnega gospodarstva Novo mesto sta na skupni seji dne 28.2.1972 sprejela naslednji

S K L E P

1. Razpišejo se volitve v delavski svet podjetja, svet lastnikov gozdov podjetja, v obratne delavske svete in svete lastnikov gozdov pri gozdnih obratih.
2. Volitve v delavski svet podjetja, svet lastnikov gozdov podjetja in obratne delavske svete bodo v soboto, dne 8. aprila 1972. Volitve v svete lastnikov gozdov pri gozdnih obratih pa bodo od 15. marca do 31. marca 1972. Člane sveta lastnikov gozdov gozdnega obrata volijo lastniki gozdov na zborih lastnikov gozdov.
3. Delavski svet ima 19 članov, v katerega volijo delovne enote naslednje število članov:

GO Novo mesto	3	GO Trebnje	1
GO Straža	4	Gradbeni obrat	1
GO Podturn	3	Obrat za g.načrt.	1
GO Črnomelj	3	Uprava	1
GO Črmošnjice	2		

4. Svet lastnikov gozdov podjetja ima 19 članov, v katerega volijo sveti lastnikov gozdov pri gozdnih obratih naslednje število članov:

Svet lastnikov gozdov pri GO

Novo mesto	4	Črmošnjice	1
Straža	5	Črnomelj	4
Podturn	2	Trebnje	3

5. V obratne delavske svete se voli naslednje število članov:

GO Novo mesto	9	GO Trebnje	5
GO Straža	9	Gradbeni obrat	5
GO Podturn	7	Obrat za g.načrt.	5
GO Črmošnjice	7	Uprava	5
GO Črnomelj	9		

6. V svete lastnikov gozdov pri gozdnih obratih volijo lastniki gozdov na zborih naslednje število članov:

Področje GO Novo mesto:

Uršna sela 1 člana, Birčna vas 1 člana, Podgrad 1 člana, Stopiče, Dolž 1 člana, Brusnice 1 člana, Šentjernej 1 člana, Šmarjeta 1 člana, Otočec 1 člana in Mirna peč 1 člana. Skupaj 9 članov.

Področje GO Straža:

Straža 1 člana, Dvor 1 člana, Hinje 1 člana, Žužemberk 1 člana, Zagradec 1 člana, Ajdovec 1 člana in Šmihel 1 člana. Skupaj 7 članov.

Področje GO Podturn:

Podturn 1 člana, Toplice 1 člana, Podhosta 1 člana, Dol. Sušice 1 in Gor. Sušice 1 člana. Skupaj 5 članov.

Področje GO Črmošnjice:

Semič 2 člana, Kot 1 člana, Movrna vas 1 člana, Pribišje 1 člana, Črešnjevce 1 člana in Kašča 1 člana. Skupaj 7 članov.

Področje GO Črnomelj:

Črnomelj 1 člana, Suhor 1 člana, Metlika 1 člana, Gradac 1 člana, Dragatuš 1 člana, Vinica 1 člana, Stari trg 1 člana, Adlešiči 1 člana in Sinji vrh 1 člana. Skupaj 9 članov.

Področje GO Trebnje:

Trebnje 1 člana, Nemška vas 1 člana, Knežja vas 1 člana, Sela Šumberk 1 člana, Vel. Loka 1 člana, Vel. Gaber 1 člana in Dobrnič 1 člana. Skupaj 7 članov.

7. Delavski svet pooblasti predsednike obratnih delavskih svetov in svetov lastnikov gozdov, da skličejo zbere delovnih skupnosti in zbere lastnikov gozdov, na katerih naj obravnavajo poročila o gospodarjenju v prejšnjem letu, o delu organov upravljanja, zboru delovnih skupnosti predlagajo kandidate za člane delavskega sveta podjetja in za člane obratnih delavskih svetov, zbor lastnikov gozdov pa predlaga kandidata za svet lastnikov gozdov podjetja, neposredno pa voli člana sveta lastnikov gozdov obrata.

8. V volilno komisijo se izvolijo:

1. Povše Franc, GO Novo mesto, predsednik /predst.del.skup./
2. Lapanje Radovan, član /predstavnik del. skupnosti/,
3. Avguštin Domine, član /predstavnik del. skupnosti/,
4. Kump Franc, član /predstavnik lastnikov gozdov/,
5. Plut Martin, član /predstavnik lastnikov gozdov/.

9. V komisijo za potrditev volilnih imenikov članov delovne skupnosti in volilni imenik članov svetov lastnikov gozdov obrata se izvolijo:

1. Kovačič Alojz, predsednik /predstavnik del. skupnosti/,
2. Puhan Alojz, član /predstavnik del. skupnosti/,
3. Kotar Emil, član /predstavnik lastnikov gozdov/.

10. Volilne imenike sestavijo po delovnih enotah osebe, ki jih zadolži upravitelj.

Novo mesto, 28/2-1972

Predsednik DS: Rade Vrlini
Predsednik sveta lastnikov gozdov: Ladislav Klinc

POHITITE S PRIJAVAMI ZA LETOVANJE V POČITNIŠKEM DOMU!

Z ozirom na to, da se bliža sezona za koriščenje letnih dopustov je potrebno, da sindikalne podružnice zberejo prijave za letovanje svojih članov v počitniškem domu v Novigradu.

Po sklepu upravnega odbora počitniškega doma bo dom posloval od 10. junija do 20. septembra, to je 10 dekad po 10 dni. Pravice do storitev počitniškega doma uživajo vsi člani kolektiva Gozdnega gospodarstva Novo mesto in njihovi ožji družinski člani /mož, žena in otroci če jih starši vzdržujejo/, ter tisti, ki jih člani kolektiva pošiljajo /štipendisti in upokojenci Gozdnega gospodarstva/. Za vse navedene regresira podjetje razliko do polne cene. Lastna udeležba zgoraj navedenih je po sklepu upravnega odbora in delavskega sveta za dnevni penzion naslednja:

Člani kolektiva, njihovi svojci in otroci starosti nad 10 let	20,00 din
Otroci stari pod 10 let	10,00 din

Vsi ostali, ki niso zgoraj navedeni in bodo koristili usluge počitniškega doma, bodo morali plačati polno ceno.

Sindikalne podružnice naprošamo, da pridobijo čimveč fizičnih delavcev, ki bi izkoristili dopust na morju.

Čas obratovanja počitniškega doma, kakor je že omenjeno, je razdeljen na 10 dekad in to:

I. dekada	od	11.6.	do	21.6.
II. dekada	od	21.6.	do	1.7.
III. dekada	od	1.7.	do	11.7.
IV. dekada	od	11.7.	do	21.7.
V. dekada	od	21.7.	do	31.7.
VI. dekada	od	31.7.	do	10.8.
VII. dekada	od	10.8.	do	20.8.
VIII. dekada	od	20.8.	do	30.8.
IX. dekada	od	30.8.	do	9.9.
X. dekada	od	9.9.	do	19.9.

Iz navedenega razpisa je razvidno, da smo čas obratovanja počitniškega doma podaljšali. K temu smo pristopili zaradi tega, ker so posamezne sindikalne podružnice želele, da bi njihovi člani koristili dopust tudi samo 3 dni in ki bi bil povezan z raznimi izletmi, za kar pa je čas v septembru nekako najbolj primeren. Zato prosimo podružnice, ki so zato zainteresirane, naj pošljejo prijave posebej.

Kakor vsako leto nameravamo tudi letos rezervirati 10 dni za letovanje otrok. Vendar so nastopile težave, ker se pouk na šolah konča šele 30. junija. Tako bi morali odstopiti za otroke dekada od 1.7. do 11.7. V kolikor se sindikalne podružnice

strinjajo, naj zberejo otroke, ki so letovanja potrebni iz zdravstvenih razlogov ali pa so socialno šibki. Teh otrok naj bi ne bilo več kot 30 iz celotnega podjetja.

Prijave članov kolektiva in njihovih svojcev je treba zbrati po dekadah /lahko tudi samo za 5 dni, pri čemer je treba navesti prvo in drugo polovico dekade/.

Prosimo, da pri planiranju dopustov upoštevate naslednja priporočila:

1. V mesecu juliju in avgustu naj bi šle na letovanje družine, ki imajo šoloobvezne otroke.
2. V juniju in septembru naj bi šli člani, ki nimajo otrok, upokojeanci in ostali.

Prosimo, da takoj pristopite k zbiranju prijav in nam jih dostavite do 20. marca 1972. Poznejših prijav in posameznih želja ne bomo mogli upoštevati.

Upravni odbor
počitniškega doma

xXx

POSLOVANJE PODJETJA V LETU 1971

Za nami je poslovano leto 1971. Pregled o tem, kako smo v tem letu poslovali, je v obliki izčrpnih poročil priobčen v pričujoči številki našega glasila. Poslovanju podjetja v letu 1971 je bila posvečena tudi skupna seja delavskega sveta in sveta lastnikov gozdov podjetja dne 28/2-1971. Na tej seji je bil potrjen zaključni račun. Čeprav so objavljena poročila po posameznih panogah dejavnosti nekoliko obsežnejša, priporočamo članom kolektiva in predstavnikom lastnikov gozdov v organih upravljanja, da si vzamejo toliko časa, da jih temeljito preberejo. Le na ta način bodo seznanjeni s problematiko podjetja in bodo lahko uspešneje sodelovali pri delu organov upravljanja, predvsem kadar bo šlo za pomembnejše odločitve.

Poslovno poročilo o poslovanju podjetja v letu 1971 začinjamo z uvodnimi mislimi, ki jih je na skupnem zasedanju obeh svetov podal tovariš direktor, nadaljujemo pa s poročili o delu na področju posameznih panog dejavnosti.

1. UVOD

Zaključni račun bi lahko primerjali s spričevalom. Kot ob koncu šolskega leta spričevalo pokaže, kako je šolar delal vse šolsko leto, tako zaključni račun govori o uspešnosti gospodarjenja v podjetju. Številke, ki jih bo našteval računovodja, so kakor ocene.

Celotni dohodek - čim večji je, tem bolje - je vsota prizadevanj vseh članov podjetja, je uspeh komercialne, strokovnih služb /gozdarjev in ekonomistov/, delavcev v neposredni proizvodnji in lastnikov gozdov, ki z blagovno proizvodnjo in pri gozdnogojitvenih delih sodelujejo s podjetjem.

Ostanek dohodka je odvisen od stroškov. Čim nižji so le-ti, tem več je ostanka, ki ga bomo delili na sklade. V stroških je izražena naša varčnost, učinkovitost pri vseh vrstah del, naša naprednost ali zaostajanje v organizaciji in proizvodnji. Stroški pokažejo, če smo pametno porabili denar za nabavo osnovnih sredstev in če smo gospodarno izboljševali delovne postopke v vseh vrstah proizvodnje: v gojenju, izkoriščanju, gozdnih gradnjah in urejanju gozdov.

Razpravo o zaključnem računu lahko delimo na dva dela. V prvem se seznanjamo s številkami, ki pomenijo posamezne vrste dohodkov in izdatkov ter jih kritično ocenjujemo, če so prave, prenizke ali morda previsoke, v drugem delu pa se moramo odločiti, kako bomo ostanek dohodka razdelili.

Ni mogoče reči, da je eno pomembnejše od drugega, kajti drugo je posledica prvega in obratno.

V prvem delu razprave nam bodo zato strokovnjaki kritično opisali način in uspeh dela po posameznih naših dejavnostih, v drugem delu razprave pa se bosta morala oba sveta odločiti za kar najbolj smotrno delitev.

Odločitev glede delitve pa seveda ni tako enostavna, ker zadeva na dvoje med seboj - sicer samo na videz - nasprotujočih si koristi. Vprašanje, ki ga moramo rešiti, je, koliko sredstev naj namenimo v prid podjetju in koliko za blaginjo vseh zaposlenih. Ne enega, ne drugega ne gre zanemarjati.

Za lažjo presojo nam bo primerjava naših osebnih dohodkov z dohodki drugih podjetij in zlasti s poprečji v občini in republici ter primerjava z življskimi stroški, ki žal močno rastejo.

Na drugi strani je kot protiutež prvim težnjam /po višjem osebnem dohodku/ postavljeno vprašanje, kakšne bi bile posledice, če bi ne vlagali dovolj za osnovna sredstva /za stroje, ceste i.dr./, zaradi česar bi zaostajali v proizvodnji.

Eno je takojšnja osebna korist, drugo je dolgoročnejša korist podjetja, zaradi katere je potrebno trenutno odrekanje. V pomoč nam je poznavanje potreb po napredni proizvodnji, ki išče vedno nove načine in sredstva. Za sklade se danes odločamo, ker vemo, da bi negospodarna proizvodnja in zaostalost v proizvodnji zmanjšali ostanek dohodka tako, da bi bili kasneje ogroženi osebni dohodki in skladi.

Današnja odločitev pa ni samo stvar znanja in obveščeniosti, temveč tudi stvar zavesti, pripadnosti podjetju in gozdarstvu na sploh.

Ne da bi našteval številke, sem za predlog, ki ga bo podal računovodja, pa čeprav je nekako kompromisen - po eni strani bi bilo boljše, če bi še več denarja namenili za investicije - toda pred očmi smo morali imeti tudi osebne dohodke, ki naj bi bili približno na ravni občinskega in republiškega poprečja.

To kar inate pred seboj pa je seveda samo predlog. Torej ga boste ocenili z da ali pa boste dali predlog za spremembo.

Ob koncu vas obveščam, da smo od družbeno političnih organizacij /zveze komunistov, socialistične zveze in sindikata/ dobili odprto pismo, v katerem je močno poudarjeno, da je potrebno vse delavce čim izčrpnije seznaniti o zaključnem računu. Tako naj bi proizvajalci dosegli nadzor nad izdatki in dejavnostjo v lastnem podjetju. Vpogled v bilanco naj bi jim pojasnil izgube in dobiček ter napredek in zaostajanje, investicijsko politiko in izplačila za osebne dohodke, dnevnice, kilometrine, reprezentanco i.dr. Lahko vam zatrdim, da pri nas ni nepravilnosti glede raznih izplačil in ne pretirane porabe za kilometrino, reprezentanco ali reklamo, vendar vas prosim, da se sami poglobite v predložene podatke ne samo tu na tej seji, temveč tudi doma, ko boste ineli več časa.

Na kratko bi utemeljil svojo ocen/zaključnega računa takole:

Celotni dohodek je za našo količino proizvodnje primerno visok. Zaloge v dohodku so ocenjene realno oz. zelo strogo.

Stroški proizvodnje so sicer porastli za 15 %, vendar je to povečanje opravičljivo, ker splošna podražitev v državi znaša okrog 18 - 20 %.

Osebni dohodki niso pretirani - niti pri visokokvalificiranih delavcih niti pri fizičnih, ki delajo v gozdarstvu v zelo težkih razmerah.

Svoje obveznosti do družbe in dobaviteljev plačujemo v redu. Kljub splošni nelikvidnosti nam je dosedaj uspevalo vedno plačevati delo voznikov in les, ki n-am ga prodajajo lastniki gozdov.

Ob delitvi nameravamo izločiti primeren delež na poslovni sklad /za opremo, investicije ter za obratna sredstva/ in na sklad

skupne porabe s čemer naj bi poleg drugih obvez vsaj nekoliko zvišali stanovanjski standard zaposlenih.

Janez Penca, dipl. ing.

2. DREVESNIČARSTVO

Proizvodni pogoji v preteklem letu so bili dokaj neugodni. Obilne padavine v poletnih mesecih, manj spomladi in jeseni, z daljšimi sušnimi razdobji, so nočno vplivale na razvoj in rast predvsem presajenk v dobi vegetacije. Zastoj je bil občuten zlasti v višinskem prirastku. Poletne padavine so povzročale bujno rast raznih plevelov, kar je imelo za posledico tudi višje stroške vzdrževanja.

V tabelarnem prikazu je podan celoten količinski in finančni potek proizvodnje v primerjavi z letom 1970.

Setev v ha:

Leto	Smreka ha	Ostali iglavci ha	Skupaj ha	
			iglavci	listavci
1970	0,21	-	0,21	-
1971	0,21	0,05	0,26	-

Presajevanje v 000:

Leto	Smreka kom	Macesen kom	Duglazija kom	Skupaj komadov	
				iglavci	listavci
1970	639	13	9	661	-
1971	1.055	33	2	1.090	-

Doseganje normativov po dejavnostih v poprečju:

Vrsta dejavnosti	Enota nere	Norma 8 ur	Doseganje v poprečju	
			1970	1971
Setev iglavcev	m ²	34	83	55
Izkop sejank	kom	3.400	4.252	4.114
Izkop presajenk ročno	kom	900	1.106	882
Izkop presajenk strojno	kom			31.272
Presajevanje ročno	kom	1.140	986	1.092
Presajevanje strojno	kom	51.000	57.140	43.626

Vrsta dejavnosti	Enota mere	Norma 8 ur	Doseganje v poprečju	
			1970	1971
Pletev setve 1. leto	m2	34	58	45
pletev setve 2. leto	m2	46	61	62
Okopavanje pres.ročno	m2	114	136	171
Okopavanje pres.ročno za frezo	m2	206	362	
Okopavanje pres.strojno- freza	ha	0,57	0,80	0,82

Stroški brutto plač in porabljenih ur po ha v poprečju:

Gozdni obrat	Obdel.površ. ha	Stroški plač po ha		Porabljeno ur/h	
		1970	1971	1970	1971
Novo mesto	5.99,00	14.660,00	23.610,00	2.419	3.116
Straža	1.16,20	11.871,00	29.400,00	1.168	2.831
Podturn	6.92,00	14.870,00	17.290,00	2.287	2.103
Črnošnjice	2.08,00	14.930,00	21.880,00	2.749	2.721
Črnonelj	5.06,11	12.550,00	14.830,00	1.642	1.620
Poprečje GG	21.21,31	14.070,00	19.700,00	2.099	2.382

Skupni neposredni bruto stroški proizvodnje v din

Leto		Letni plan	Realizacija	Skupaj
1970	OD	427.909,00	342.619,23	407.088,35
	MAT	103.392,00	64.469,12	
1971	OD	519.993,00	418.014,47	557.446,27
	MAT	142.552,00	139.431,80	

Oddaja sadik za pogozdovanje v 000

Leto	Snreka	Zel. bor	Črni bor	Mace- sen	Dugla- zija	Ost. igl.	Ost. list.	Skupaj kon	
								igl.	list.
1970	632	23	30	11	-	1	8	697	8
1971	765	14	85	33	3	-	-	900	-

Zaloge sadik nedovršene proizvodnje v 000

Leto	Snreka	Zel. bor	Črni bor	Mace- sen	Dugla- zija	Ost. igl.	Ost. list.	Skupaj kon	
								igl.	list.
1970	2.362	8	105	42	-	25	-	2.542	-
1971	1.934	-	-	56	5	1	-	1.996	-

Od tega:

Vzgojna oblika	Smreka kom	Macesen kom	Duglaz. kom	Ost.igl. kom	Skupaj kom	
					igl.	list.
1,2,3 + 0	1.050	20	-	2	1.072	-
2 + 1	370	27	2	-	399	-
3 + 1	385	-	-	-	385	-
2 + 2	129	2	-	-	131	-
1 + 1	-	7	-	-	7	-
1 + 2	-	-	2	-	2	-
Skupaj:	1.934	56	4	2	1.996	

Setev:

Setev je bila izvršena po planu. Seme snreke smo nabavili pri Gozdnem gospodarstvu Postojna, seme nacesna pa iz uvoza preko podjetja "Semesadike" Mengeš. Uspeh setve je zadovoljiv in sejanke se lepo razvijajo.

Presajevanje:

Presajevanje je bilo površinsko v celoti izvršeno. Kljub kratki in neugodni spomladanski sezoni nam je v tej sezoni uspelo izvršiti 80 % del, 20 % pa v poletni sezoni. V istem razmerju je bilo delo izvršeno v korist strojnega pikiranja. Zaradi neugodnih vrenenskih prilik v času vegetacije /občasnih lokalnih ploh/ so nekateri objekti zaradi suše utrpeli večje izpade, drugi nanj, nekateri so ostali pa neprizadeti. Tako računamo na izpad celotne količine pri presajevanju do 10 %, kar je še v mejah normalnega izpada. Iz navedenih vzrokov je manjši del presajenk zaostal v višinskem prirastku, kar se bo odražalo v končni fazi /oddaji/ na račun sadik I. razreda in v korist II. razreda, vendar še v dovoljenih mejah standarda.

Doseganje normativov:

Normativi ročnih del so dokaj realni z manjšimi nihanji, kar zavisi predvsem od vrenenskih prilik, vrste kulture, strukture tal, zapleveljenosti, kakor tudi izurjenosti delavk /stalne in priložnostne/. Povsien drugo je doseganje učinkov pri strojni obdelavi. Strojna obdelava zahteva specifične pogoje za doseganje dobrih učinkov. Predpogoj je pravočasna priprava zelnjišča z oziron na talno vlago in pa razpoložljivi efektni traktor z reduktorjen. Močna iztrošenost obstoječega traktorja, zaradi pogostih okvar, nam je povzročila največ zastojev pri pikiranju in izkopu sadik. Pri normalnem delu traktorja bi se efekt povečal najmanj za 10 %.

Neposredni stroški:

Skupni neposredni stroški proizvodnje so za 16 % nižji od planiranih. Poprečna uporaba ur po ha je za 11 % višja kot v letu 1970. Vzrok za to povečanje je v večkratni ročni obdelavi presajenk, ker se je pokazala nujna potreba pri rednem vzdrževanju mlajših kultur, zaradi vrenenskih prilik /večkratno ročno prašenje/. Na znižanje stroškov v celoti je v glavnem vplival strojni izkop presajenk, ki je bil poskusno izvršen jeseni s 55 % od skupne količine oddanih sadik za pogozdovanje.

Oddaja sadik:

Za pogozdovanje v sezoni 1971 je bilo oddanih iz lastnih drevesnic 900.000 sadik iglavcev. Sadike so bile v glavnem sortirane v dva kvalitetna razreda in sicer od 25 - 35 cm in nad 35 cm. Sadike črnega bora in duglazije smo sortirali po standardu.

Nedovršena proizvodnja:

Nedovršena proizvodnja saditvenega materiala se mora prilagoditi perspektivnemu planu obnove gozdov našega območja. V bodočih letih predvideva plan obnove okrog 140 ha iz lastnih virov finansiranja, dodatnih 60 ha je pa pogojenih z dolgoročnimi krediti. Če računamo poprečno gostoto sadik po ha 3.500 kom, bo morala proizvodnja znašati od 525.000 - 700.000 kom letno.

Zdravstveno stanje:

Med letom sta bila izvršena dva zdravstvena pregleda po republišken pregledniku. Ugotovljeno ni bilo nikakih pojavov okužb po karantenskih ali gospodarsko škodljivih boleznih. Mlajše kulture presajenk so deloma utrpeli poškodbe po suši, nekaj primerov poškodb po nižih pa je bilo opaziti tudi pri presajenkah. Na setvi je bilo opaziti minimalne poškodbe po ptičih.

Kot preventivni ukrep smo sponladi izvršili večkratno škropljenje vseh sejank z Dithanom.

Delovna sila:

Za izvršitev celotnega plana drevesničarstva na obdelovalni površini ha 21.21,31 smo ineli zaposlenih 18 stalnih delavk. Ob sezonskih konicah smo po potrebi zaposlovali še priložnostno nekvalificirano delovno silo. V kolikor niso bile stalne delavke občansko polno zaposlene v drevesnici, so sodelovale tudi pri gojitvenih delih.

Mehanizacija:

Drevesničarska proizvodnja je že dokaj dobro mehanizirana. Priprava zemljišča, groba in fina obdelava tal, presajevanje, delno prašenje in izkop sadik se že v glavnem izvaja mehanizirano in sicer s traktorski priključki in frezami. Nujno je

nabaviti nov vlečni traktor, ker je dosedanji že popolnoma dotrajal. Dalje bo potrebno zamenjati priključek za presajevanje /dosedanji je že nočno dotrajan/ in nabaviti priključke za rahlanje med vrstami ter za uničevanje plevela s herbicidi /Granoxon/. Z navedenimi priključki in z najširimi nedvrstnimi razdaljami, bi na nanjši površini lahko pridelali potrebno količino kvalitetnih sadik, kar bi se v končni fazi tudi odražalo v znižanju stroškov.

Celotna preusmeritev proizvodnje na ta način bi bila možna v dveh letih po nabavi dodatnih priključkov.

Danijel Adamič

3. GOJENJE IN VARSTVO GOZDOV

Obseg izvršenih gojitvenih in varstvenih del v letu 1971 je bil v primerjavi s prejšnjim letom na zadovoljivi višini in v skladu s predvidenim obsegom del v gozdnogospodarskih načrtih. V precejšnji meri so k temu pripomogli tudi republiški krediti, namenjeni za osnovanje nasadov iglavcev. Tudi v tem letu je bila velika skrb povečana negovalnim delom v mladih in srednjedobnih sestojih.

Podrobnejši pregled količinske in finančne realizacije s problematiko pri posameznih vrstah gojitvenih in varstvenih del je naslednji:

1/ Senenarstvo

Z ozirom na obilno cvetenje snreke v spomladanskem času in z ozirom na ugodne vrenenske prilike v času cvetenja, je bilo že tedaj nogoče z vso gotovostjo sklepati, da bo po dolgem času le prišlo do polnega obroda snrekovega senena. Zadnji obrod snreke je bil nanreč pred petimi leti, to je leta 1966, ko so na gozdnih obratih Podturn in Črnošnjice nabrali 6.900 kg snrekovih storžev. Iz teh storžev pridobljeno snrekovo sene je za setev v lastnih drevesnicah zadostovalo za 4 leta, medtem, ko je bilo za setev v letu 1971 že potrebno nabaviti sene drugod /GO Postojna/. Da je seme nabrano v lastnih senenskih objektih kvalitetnejše in bolj primerno za vzgojo sadik domače provenience, bi bilo odveč posebej poudarjati. Zato so bile priprave za nabiranje snrekovih storžev v senenskih objektih temeljite. Tako so bili v poletnem času s strani pooblaščenega strokovnjaka z gozdarskega instituta v Ljubljani /dr. ing. Miran Brinar/ pregledani vsi semenski objekti snreke. Le-teh je po številu 9 s skupno površino 18,68 ha. Z namenom, da bi lahko nabrali čim več storžev, so bili poleg navedenih objektov na novo izločeni še trije začasni in sicer dva v gospodarski enoti Poljane /odd. 99/I in 13/ ter eden v gospodarski e-

noti Črnošnjice /odd. 117 a/. V teh oddelkih naj bi se v naprej označena najkvalitetnejša senenska drevesa posekala in storži obrali z njih na tleh, kar bi precej pocenilo stroške nabiranja. Za nabiranje storžev na stoječem sno nabavili 24 n švedskih lestev in 6 za obiranje posebej izdelanih varnostnih pasov. V septembru je podjetje Senesadike Mengeš organiziralo na gozdnem obratu Podturn praktično demonstracijo o načinih obiranja storžev na stoječem drevju.

Poten, ko smo nabavili še potrebno število vreč, so 20. oktobra na gozdnih obratih Podturn in Črnošnjice pričeli z obiranjem storžev oziroma s podiranjem izbranih semenjakov. Že takoj se je pokazalo, da so storži sunljivo odprti in del senena je ob stresanju izpadel. Čez nekaj dni je postalo izpadanje tako močno, da je iz odprtih storžev izpadlo vse sene in vsako nadaljnje obiranje bi bilo odveč. Dolgotrajna poletna suša je namreč povzročila predčasno odpiranje storžev in tako smo od planiranih 6.000 kg snrekovih storžev nabrali samo 2.780 kg. V podjetju "Senesadike" Mengeš so iz teh storžev pridelali 80 kg senena. Ta količina seveda ne bo zadostovala za lastne potrebe do naslednjega obroda in zopet bono primorani nabavljati seme drugod. V bodoče bo potrebno posvetiti več pozornosti pravočasnemu obiranju in kolikor največ mogoče izkoristiti obrod v senensken letu.

2/ Pogozdovanje, spopolnjevanje in osnovanje nasadov iglavcev

Zaradi boljše preglednosti je v tabeli prikazano vse pogozdovanje skupaj, pri čemer je napravljena tudi primerjava z letnim planom in z realizacijo v letu 1970. V hektarih izražena količinska realizacija po posameznih obratih, ločeno po sektorjih lastništva je naslednja:

Gozdni obrat	Družbeni sektor				Zasebni s.				Skupaj			
	Plan	Real.	%	Real.	Plan	Real.	%	Real.	Plan	Real.	%	Real.
				1970				1970				1970
Novo n.	47	51	108	41	8	8	100	11	55	59	107	52
Straža	20	25	125	25	23	25	109	21	43	50	116	46
Podturn	17	17	100	20	4	3	75	2	21	20	95	22
Črnošnj.	40	44	110	25	9	12	133	5	49	56	114	30
Črnomelj	37	36	97	29	8	20	250	18	45	56	124	47
Trebnje	5	5	100	11	5	6	120	5	10	11	100	16
GG SKUP.	166	178	107	151	57	74	130	62	223	252	113	213

Iz preglednice je razvidno, da je bil letni plan v obeh sektorjih skupaj presežen za 13 % in da je bila z 252 ha na novo pogozdenih površin realizacija za 39 ha večja kot v letu 1970. Občutno je plan presežen v zasebnem sektorju /30 %/, kar gre na račun 4,35 ha pogozdenih opuščeni peskokopov, ki jih je

v skladu z dolgoročno pogodbo financiralo podjetje "Kremen" in na račun tistega pogozdovanja, ki so ga opravili lastniki gozdov sami, tako da so dobili potrebne sadike od gozdnih obratov. Ta oblika sodelovanja z lastniki gozdov se je v letu 1971 precej razširila, o čemer pričajo podatki, po katerih so lastniki gozdov sami zasadili naslednje površine:

Gozdni obrat	Št. posajenih sadik kosov	Posajena površina ha
Novo mesto	11.180	2,85
Štraža	100	0,03
Črmošnjice	8.400	3,30
Črnomelj	17.250	4,90
Trebnje	6.350	1,63
Skupaj:	43.280	12,71

V glavnem so lastniki te sadike posadili v spomladanski sezoni, precejšnje zanimanje za sadike pa je bilo tudi v jesenski sezoni. Žal je zgodnji sneg, ki je zapadel že 20. novembra, onemogočil pogozdovanje /GO Črnomelj in Trebnje/. Ne glede na to je rezultat sodelovanja z lastniki gozdov zadovoljiv in bi kazalo tako obliko še nadalje širiti in spopolnjevati.

Tudi v tem letu smo nadaljevali z osnovanjem nasadov iglavcev, za kar smo v letu 1970 dobili republiški kredit v znesku 176 milj. S din. Osnovanje nasadov se je odvijalo po izdelanem investicijskem programu, pri čemer so bile osnovane naslednje površine:

Gozdni obrat	Objekt	Osnovana povr. ha	Porabljen. sadike kosov
Novo m.	Jurenska gmajna	21,71	64.700
Štraža	Stara gora, Brezova r. in Pleški hrib	16,50	46.000
Črmošnj.	Štale in Travnik	29,00	86.600
Črnomelj	Planina	18,65	61.000
Skupaj:		85,86	258.300

Tako se je površina iz kreditov osnovanih nasadov, ki je znašala v letu 1970 - 41,93 ha, povečala na 127,79 ha. Za prihodnje, t.j. 1972 leto, preostane za osnovanje še 57 ha, nakar bodo krediti izčrpani. Navedene površine nasadov, ki so prikazane tudi v tabeli o celokupnem pogozdovanju, so bile osnovane izključno v družbenem sektorju. Na objektih je bilo od celokupnega števila 258.300 sadik posajenih 17.000 sadik macesna in 1.600 sadik zelene duglazije. Vse ostalo so sadike

smreke. Tako se je v 86 ha na novo osnovanih nasadov, površina le-teh na celotnem območju povečala od 1.488 ha na 1.574 ha.

Od celokupnega pogozdovanja 252 ha je odpadlo na spopolnjevanje 9,92 ha, kar pomeni slabe 4 %. To je v mejah normalnega izpada pri pogozdovanju. Mišljeno je namreč samo spopolnjevanje v nasadih, medtem ko je morebitno spopolnjevanje naravnega mladja prikazano pri pogozdovanju v obliki reduciranih hektarov, izhajajoč iz števila posajenih sadik.

Za vse pogozdovanje je bila priprava tal izvršena na površini 212 ha, kar pomeni pri odbitku spopolnjevanja nasadov /10 ha/, da je bila izvršena na 88 % zasajene površine. Preostali del predstavlja praznine.

V nasprotju s preteklimi leti, ko je v sedemletnem obdobju znašal delež spomladanskega pogozdovanja 24 %, je bil letos ta odstotek precej višji. To ne gre pripisovati ugodnim vremenskim razmeram, saj je bila pomlad razmeroma sušna, ampak zalogi sadik v drevesnicah, ki so ostale iz leta 1970. Kakšen je bil delež spomladanskega in jesenskega pogozdovanja, prikazuje naslednja tabela /vse pogozdovanje v obeh sektorjih lastništva/.

Gozdni obrat	Pogozdena površina spomladi		Pogozdena površina jeseni		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%
Novo mesto	33	59	26	41	59	100
Straža	23	46	27	54	50	100
Podturn	11	55	9	45	20	100
Črmošnjice	23	41	33	59	56	100
Trebnje	5	45	6	55	11	100
Črnomelj	29	52	27	48	56	100
GG skupaj	124	49	128	51	252	100

Iz preglednice je razvidno, da je bilo skoraj polovico v-sega pogozdovanja opravljenega v spomladanski sezoni, kar je bilo z ozirom na zgodnji jesenski sneg zelo dobrodošlo. V nasprotnem primeru bi se kaj lahko zgodilo, da bi del sadik ostal pod snegom neposajen.

Poleg tega, da so, predvsem v spomladanski sezoni, pri pogozdovanju sodelovali lastniki gozdov, se je v akcijo vključila tudi šolska mladina in pripadniki JLA, ki so posadili naslednje število sadik:

Šola oziroma garnizija	Število udeležen.	Posajeno štev. sadik	Pogozd.povr. ha
Osnov.šola Semič	225	23.700	6,20
Osnov.šola Mirna peč	40	1.500	0,40
Osnov.šola Vinica	16	690	0,20
Garnizija JLA Novo mesto	144	15.950	4,70
Garnizija JLA Črnomelj	80	4.800	1,70
Skupaj:	505	46.640	13,20

Tako sodelovanje mladine in pripadnikov armade prav gotovo ne predstavlja za podjetje nekega finančnega efekta in sploh bi bilo napačno, če bi ga pri tem iskali. Važnejši je pri tem vzgojni moment, kajti s sodelovanjem pri pogozdovanju se je v mladem človeku zbudil pravilen odnos do gozda in do narave sploh. Tako je tudi naše podjetje pripomoglo, da je akcija mladinskih pogozdovanj, ki jo je ob podpori republiškega sekretariata za kulturo in prosveto ter armadne vojne oblasti izvajalo Poslovno združenje gozdnogospodarskih organizacij, v celi Sloveniji zelo uspela.

Poleg plačila za posajene sadike /denar so namenili za organizacijo ekskurzij, nabavo športnih rekvizitov in knjig/ so dobile osnovne šole Semič, Mirna peč in Žužemberk /sodelovala je pri pogozdovanju v jeseni 1970/ še posebne denarne nagrade v znesku 2.200 din, ki jih je v ta namen preskrbel republiški sekretariat za kulturo in prosveto iz republiškega proračuna. Vse šole in garnizije, ki so v akciji sodelovale, so prejele tudi spominsko darilo v obliki Ingoličevega romana "Šumijo gozdovi domači" s posvetilom avtorja. Tako je akcija res zelo uspela in zaželeno bi bilo, da se tudi v prihodnjih letih nadaljuje.

Vse sadike so bile pridelane v lastnih drevesnicah, jelka pa je bila nabrana v naravnem mladju. Poraba sadik po drevesnih vrstah je bila v obeh sektorjih lastništva za celotno območje ob primerjavi z letom 1970 naslednja:

Drevesna vrsta	Leto 1971		Leto 1970	
	kosov	%	kosov	%
Smreka	774.411	85,4	631.523	88,1
Macesen	33.416	3,7	10.500	1,5
Črni bor	75.650	8,3	29.801	4,2
Zeleni bor	13.791	1,5	12.564	1,6
Jelka	6.220	0,7	24.560	3,4
Zelena duglazija	3.500	0,4		
Domači oreh			3.361	0,5
Ostali iglavci			12.700	1,9
Skupaj:	906.988	100,0	717.055	100,0

Podobno kot prejšnje leto, je tudi tokrat največja udeležba smrekovih sadik, saj je smreka zastopana s 85,4 %, vse ostale vrste skupaj pa le s 14,6 %. V primerjavi s prejšnjim letom je precej več macesna in črnega bora, medtem ko so bile sadike zelenega bora zadnje, ki smo jih še imeli na zalogi v drevesnicah. Za nekaj časa jih bomo namreč zaradi bojazni pred mehurjevko prenehali pridelovati. Kvaliteta sadik je bila zelo dobra in je v marsikaterem pogledu prekašala določila JUS. Glede manipulacije s sadikami ob priliki oddaje iz drevesnic in pri samem pogozdovanju je bilo ponekod opaziti preveliko površnost in malomarnost /GO Crnomelj/. Pri tem se je vedno treba zavedati, kolikšni so stroški predno v štirih letih vzgojimo sadike v drevesnici in kako lahko zaradi malomarnosti vse skupaj propade.

Kakšna je bila poraba sadik po gozdnih obratih, kolikšna je bila gostota sajenja in koliko je bilo v poprečju posajenih sadik na hektar gozdne površine, prikazuje naslednja tabela:

Gozdni obrat	Porabljeno štev. sadik			Popreč. gostota sadik/ha	Štev. sadik na 1 ha gozdne površine		
	Družb.s.	Zaseb.s.	Skupaj		Družb. sek.	Zaseb. sek.	Skupaj
Novo mesto	189.016	35.930	224.946	3.781	32,3	2,9	12,3
Straža	89.750	85.560	175.310	3.534	18,9	7,5	10,9
Podturn	60.500	11.700	72.200	3.518	12,7	6,9	11,2
Črmošnj.	151.621	46.230	197.851	3.514	29,6	13,8	23,4
Črnomelj	111.902	80.715	192.617	3.445	20,5	5,0	9,0
Trebnje	18.408	25.656	44.064	3.973	24,4	3,5	5,4
GG skupaj	621.197	285.791	906.988	3.586	23,3	5,5	11,5

Od celokupnega števila je bilo 68 % sadik pogozdenih v družbenem in samo 32 % v zasebnem sektorju, kar je približno v obratnem sorazmerju s površino gozdov. Če bi pri tem odšteli sadike posajene v nasadih družbenega sektorja /le-teh je bilo 258.300 ali 41-% od porabljenih v družbenem sektorju, oziroma 28 % od celokupno porabljenih/, bi se razmerje bistveno spremenilo. Nehote se pri tem vsiljuje vprašanje, kako bo s porabo sadik potem, ko bodo v letu 1972 dokončno izčrpani krediti za osnivanje nasadov in če ne bo formiran republiški sklad namenjen za dopolnilno proizvodnjo lesa. Z ukinitvijo dodatnih virov za biološka vlaganja se bo ravno pri pogozdovanju in drevesničarski proizvodnji stanje močno poslabšalo.

V pogledu gostote sajenja so vsi obrati več ali manj izenačeni, na splošno pa lahko trdimo, da je postala gostota okrog 3.500 sadik/ha že ustaljena. Malenkostne razlike gredo na račun različne strukture porabljenih sadik z ozirom na drevesne vrste, ki terjajo različno gostoto.

Medtem ko je poprečno število posajenih sadik na hektar gozdne površine v družbenem sektorju zadovoljivo /23,3 sadik/ha/, pa je v zasebnem sektorju /5,5 sadik/ha/ zelo nizko. Sedenletno poprečje znaša namreč za družbeni sektor 18,7, za zasebni sektor pa 11,0 sadik na hektar gozdne površine.

Od celokupnega števila 906.988 sadik je bilo v spomladanski sezoni posajenih 452.561, kar predstavlja 50 %. Odstotek se ujema s površinsko razmejitevijo pogozdovanja na spomladansko in jesensko sezono.

Kakšna je bila dosežena storilnost pri pogozdovanju /ob/ sektorja lastništva skupaj/ v pogledu porabljenega časa za enoto površine in v pogledu posajenega števila sadik v 8 urah, prikazuje naslednja tabela:

Gozdni obrat	Pogozd. površ. ha	Porablje- ne ure	Ure za enoto	Ure za en. v 1.70.	Popreč. gost. kom/ha	Št. sadik na uro	Št. sad. na 8 ur	Št. sa- dik na 8 ur v 1.1970
Novo m.	59,50	12.713	213,9	190,2	3.781	17,7	142	140
Straža	49,60	8.678	174,9	198,1	3.534	20,2	162	146
Podturn	20,52	2.974	144,9	169,2	3.518	24,3	194	160
Črmošnj.	56,30	13.212	234,7	198,7	3.514	15,0	120	112
Črnomelj	55,88	7.612	136,2	123,2	3.445	25,3	202	206
Trebnje	11,09	1.185	106,8	132,4	3.973	30,0	240	208
GG skupaj	252,89	46.374	183,4	172,3	3.586	19,5	156	157

Poprečno število posajenih sadik v 8 urah se v primerjavi z letom 1970 praktično ni spremenilo. Med posameznimi obrati pa so v pogledu storilnosti precejšnje razlike, ki so pogojene z različnimi drevesnimi vrstami /n.pr. večji delež dvoletnega črnega bora in jelke iz naravnega mladja, kjer je možna hitrejša saditev v zasek/ in z večjim ali manjšim sodelovanjem lastnikov gozdov pri pogozdovalnih delih. Vsekakor pa je poprečno dosežena storilnost, ki znaša 156 posajenih sadik v 8 urah zadovoljiva, saj je znašalo sedemletno poprečje 135 sadik.

Kakšna je bila dosežena storilnost pri pripravi tal prikazuje naslednja tabela:

Gozdni obrat	Površina ha	Porabljene ure	Ure za enoto	Ure za enoto v letu 1970
Novo mesto	62,72	8.526	135,9	130,3
Straža	45,50	5.338	117,3	99,1
Podturn	15,60	1.374	88,1	125,2
Črmošnjice	51,26	6.459	126,0	130,1
Črnomelj	26,99	2.569	95,2	69,7
Trebnje	9,61	440	45,8	70,1
GG skupaj	211,68	24.706	116,7	107,7

Poprečna poraba časa za hektar površine se je v primerjavi z letom 1970 dvignila od 107,7 na 116,7 ur/ha. Tako povečanje je opravičljivo zaradi večjega deleža priprave tal v nasadih, kjer je bila izredno močna zarast raznih grmovnih vrst /GO Novo mesto na objektu Jurenska gnajna/. Na splošno pa lahko ugotovimo, da je priprava tal ena od zelo zahtevnih faz v strukturi gojitvenih del, saj znaša poraba časa kar 64% od potrebnega časa za pogozditev enega hektara /117 ur napram 183 ur/.

3. Dognojevanje in okopavanje z dognojevanjem

Podobno kot prejšnja leta je bilo tudi tokrat dognojevanje izvršeno natistih delih nasadov iglavcev, kjer so tla siro- našna na mineralnih snoveh. V hektarih izražena realizacija

je bila naslednja:

Gozdni obrat	Dognojevanje	Okopav. z dog.	Skupaj	Skupaj v 1.1970
Novo n.	21,64	4,20	25,84	8,43
Straža	8,81		8,81	14,10
Podturn	23,22	1,00	24,22	29,50
Črmošnjice	20,50	4,00	24,50	1,00
Črnomelj	9,72		9,72	2,50
Trebnje	7,00		7,00	3,20
GG skupaj	90,89	9,20	100,09	58,73

Skupaj je bilo pognojnih 100 ha nasadov, kar je skoraj še enkrat več kot v letu 1970. Vse dognojevanje z izjemo 1 ha je bilo opravljeno v družbenem sektorju. 52 ha dognojevanja je bilo izvršenega na račun kreditov za osnovanje in vzdrževanje nasadov. Za dognojevanje smo porabili 30 ton nitrofoskala N:P:K = 4:14:11, kar pomeni, da je znašala poprečna poraba 300 kg gnojila po hektaru, oziroma 8 - 10 dkg na sadiko. Razen nekaterih površnosti, ko so delavci trosili gnojilo na kupčke in ne v kolobarju /GO Novo mesto/ je bila kvaliteta opravljenega dela zadovoljiva.

V zvezi z dognojevanjem je treba omeniti tudi ponovitev gnojilnega poskusa na zelenem boru na objektu Sončnik, ki ga je opravil gozdarski institut. Ploskev je bila zastavljena in gnojilni poskusi izvršeni pred petimi leti, vendar se je po preteku 5 let pokazalo, da praktično na posameznih poljih ni bilo razlik. Ker bi bilo škoda zastavljeni poskus opustiti, smo se dogovorili, da ga bomo ponovili pričakujoč, da bo ponovitev le dala določene rezultate z ozirom na različne doze gnojila in z ozirom na uporabo različnih gnojil. Gnojilni poskus v snrekovem nasadu pri Konjem hribu /GO Črnomelj/ je zaključen, niso pa še znani rezultati meritev, ki jih bo izdelal gozdarski institut.

4. Obžetve v nasadih

Količinska realizacija izražena v hektarih je ob primerjavi s planom in realizacijo v letu 1970 naslednja:

Gozdni obrat	Družbeni sektor				Zasebni sektor				Skupaj			
	Plan	Real.	%	Real. 1970	Plan	Real.	%	Real. 1970	Plan	Real.	%	Real. 1970
Novo n.	240	218	91	166	73	78	107	93	313	296	94	259
Straža	83	69	83	44	60	29	48	39	143	98	68	83
Podturn	72	65	90	69	9	8	89	9	81	73	90	78
Črmošnj.	61	37	61	45	13	14	108	9	74	51	69	54
Črnomelj	88	88	100	88	153	125	82	159	241	213	88	247
Trebnje	39	34	87	36	64	53	83	49	103	87	84	85
GG skupaj	583	511	88	448	372	307	82	358	955	818	86	806

Z 818 ha izvršenih obžetev v obeh sektorjih lastništva skupaj je bil letni plan dosežen z 86 %, hkrati pa je realizacija za 12 ha večja kot v prejšnjem letu. Količina izvršenih obžetev se ravna po obsegu pogozdovanj v zadnjih nekaj letih, kar se lepo vidi, če primerjamo n.pr. izvršene obžetve v zasebnem sektorju s preteklim obdobjem. Le-te so se zaradi zmanjšane obsega pogozdovanj zmanjšale, v družbenem sektorju pa povečale /nasadi iz kreditov/. Sicer pa se v zadnjih treh letih kaže očitna tendenca zmanjševanja obžetev, kajti precejšnje površine pred leti osnovanih nasadov so že toliko odrasle, da na njih obžetve ne bodo več potrebne.

Kvaliteta opravljenih del je bila na zadovoljivi višini. Ponekod so nastale težave zaradi pomanjkanja delovne sile /GO Črnomelj/. Ta problem so obrati rešili na ta način, da so organizirali prevoze delavcev, pri čemer je prišlo tudi do sodelovanja med obrati /GO Crmošnjice in GO Črnomelj/.

Porabljeni fond časa za obžetve prikazuje naslednja tabela:

Gozdni obrat	Površina ha	Porabljene ure	Ure za enoto	Ure za enoto v letu 1970
Novo mesto	296,12	11.690	39,5	37,7
Straža	98,50	3.877	39,4	43,3
Podturn	72,80	2.482	34,1	31,4
Crmošnjice	51,45	1.381	26,8	20,2
Črnomelj	213,79	5.764	27,0	28,2
Trebnje	86,87	3.332	38,3	49,2
GG skupaj	819,53	28.526	34,8	35,4

Poprečni normativ določen s pravilnikom o normah znaša 41,2 ure/ha, kar pomeni, da je bila s 34,8 n/ha norma presežena za 18 %, hkrati pa je bilo v poprečju porabljeno za hektar 0,6 ure nanj kot v letu 1970. Razlike med posameznimi obrati so precejšnje, vendar so pogojene z rastiščnimi prilikami.

55 ha obžetev v družbenem sektorju je bilo izvršenih na račun kreditov za omlinjanje in vzdrževanje nasadov, vse ostalo pa je bilo plačano iz lastnih sredstev.

5. Čiščenje gošč in kultur

Medten, ko pri obžetvah letni plan ni bil dosežen, pa je bil pri čiščenju močno presežen. Kakšna je bila količinska realizacija, prikazuje naslednja tabela:

Gozdni obrat	Družbeni sektor			Zasebni sektor				Skupaj				
	Plan	Real.	% Real. 1970	Plan	Real.	% Real. 1970	Plan	Real.	% Real. 1970			
Novo m.	226	241	107	235	107	98	91	83	333	339	102	318
Straža	137	144	105	113	88	138	157	107	225	282	125	220
Podturn	85	121	142	60	2	7	350	3	87	128	147	63
Črnošnj.	34	37	109	47	22	24	109	19	56	61	109	66
Crnonelj	97	142	146	118	87	124	142	99	184	266	144	217
Trebnje	62	63	102	73	84	74	88	62	146	137	94	135
GG skupaj	641	748	117	646	390	465	119	373	1.031	1213	118	1010

S 1.213 ha izvršenega čiščenja je bil letni plan presežen za 18 %, hkrati pa je bila realizacija kar za 194 ha večja kot v letu 1970. Del presežka gre na račun čiščenja v starejših nasadih. Zaradi močnih odganjkov iz panjev je bilo namreč v marsikaterem nasadu iglavcev potrebno čiščenje. Značilno za čiščenje je bila tudi časovno prenaknjena dinamika. Zaradi ugodnih vremenskih prilik /februar je bil brez snega/ je bilo možno izvajati čiščenje že pred začetkom vegetacije. O tem pričča tudi podatek, da je bilo n.pr. v prvem polletju izvršenega že 259 ha čiščenja, medtem ko je v istem obdobju leta 1970 znašala realizacija samo 106 ha. Ugodne vremenske prilike na začetku leta so omogočile tudi racionalno zaposlitev tiste delovne sile /drevesničarke/, ki bi sicer zaradi zime bila brez dela in po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov dobivala plačo za deževne dneve.

Porabljeni fond časa je prikazan v naslednji tabeli:

Gozdni obrat	Površina ha	Porabljene ure	Ure za enoto	Ure za enoto v letu 1970
Novo mesto	339,22	18.009	53,1	53,7
Straža	281,81	17.173	60,9	66,3
Podturn	128,02	6.966	54,4	47,1
Črnošnjice	60,60	2.547	42,0	34,8
Crnonelj	266,31	12.119	45,5	49,8
Trebnje	136,66	6.041	44,2	63,6
GG skupaj	1212,62	62.855	31,8	55,3

V poprečju je bilo za hektar površine porabljenih 51,8 ur/v letu 1970 je bilo poprečje 55,3 ure/, kar pomeni, da je bil s pravilnikom določen normativ, ki znaša 58,3 ure/ha, presežen za 12 %. Zahvaljujoč dobri organizaciji dela /prevozi na delo in uporaba primerne orodja / je rezultat dela pri čiščenju na zadovoljivi višini.

6. Redčenje sestojev

Zaradi boljše preglednosti sta prvo in ostalo redčenje prikazana skupaj, realizacija pa je bila naslednja:

Gozdni obrat	Družbeni sektor			Zasebni sektor				Skupaj				
	Plan	Real.	% Real.	Plan	real.	% Real.	Plan	Real.	% Real.	Plan	Real.	% Real.
	1970			1970				1970				
Novo n.	163	155	95	154	2	2	100	4	165	157	95	130
Straža	190	116	61	164	27	25	92	43	217	141	65	238
Podturn	56	37	66	63	2	1	50	1	58	38	65	26
Črnošnj.	117	103	88	123					117	103	88	87
Črnomelj	180	180	100	135					180	180	100	178
Trebnje	20	15	75	36	20	15	75	33	40	30	75	51
GG skup.	726	606	83	675	51	43	84	81	777	649	83	710

Medtem, ko smo pri čiščenju ugotovili presežek letnega plana, pa je bil pri redčenju dosežen samo z 83%. Ne glede na to pa je 649 ha prereditvenih sestojev v obeh sektorjih lastništva zopet dokaz, da se posveča izboljššanju kvalitete mladih in srednjedobnih sestojev vsa skrb. Da plan redčenja ni bil dosežen je iskati vzroke predvsem v neugodnih vremenskih razmerah, saj se od 20. novembra, ko je zapadel prvi sneg, ni dalo več izvajati redčenja. Če tega snega ne bi bilo, bi bil plan prav gotovo dosežen. Največ površin so z redčenjem zajeli na gozdnih obratih Črnomelj in Novo mesto.

Po ustaljenih principih, bi lahko redčenje za celo podjetje razdelili na prvo in ostalo takole:

Vrsta redčenja	Družbeni s.		Zasebni s.		Oba sek. skupaj	
	Površ.-ha	%	Površina-ha	%	Površina-ha	%
Prvo redčenje	232	38	35	81	267	41
Ostalo redčenje	374	62	8	19	382	59
Skupaj /I+II/	606	100	43	100	649	100

Prevladuje ostalo redčenje, ki je zastopano z 59%. Na splošno je v zadnjih nekaj letih opazna tendenca zmanjševanja prvega in povečevanja ostalega redčenja. Ta pojav je povsem razumljiv, kajti pri vsakoletnem intenzivnem redčenju prihajajo nekateri sestoji že drugič na vrsto.

Zanimiva je slika o odkazani lesni masi in napadlih sortimentih pri redčenju. V poštevek je pri tem vzet samo družbeni sektor in tisti sestoji, kjer so se pri redčenju izdelovali sortimenti. Podatki o tem so naslednji:

Gozdni obrat	Površina redčenja ha	Odkazilo v bruto m ³	Napadli sort.v neto m ³			Popreč. bruto m ³ /ha	Popreč. neto m ³ /ha
			Teh.les	Prost.l.	Skup.		
Novo m.	151,76	7.987	1.577	6.110	7.687	52,5	50,6
Straža	83,75	3.915	1.057	3.165	4.222	46,6	50,2
Podturn	33,50	1.148	312	686	998	34,3	30,0
Črmošnjice	101,70	5.514	1.423	3.389	4.812	54,2	47,3
Ornomelj	179,40	7.285	1.581	4.945	6.526	40,6	36,4
Trebnje	14,72	237	137	132	269	16,1	18,3
GG skupaj	564,83	26.086	6.087	18.427	24.514	46,2	43,4

Pri 118.755 m³ gozdnih sortimentov, ki so napadli pri sečnji v družbenih gozdovih v letu 1971 predstavlja 24.514 m³ izdelanih sortimentov pri redčenju kar 21 % celokupne lesne mase. Torej je bila dobra petina vseh sortimentov izdelanih v redčenju, kar potrjuje dejstvo, da bi si danes težko predstavljali izkoriščanje gozdov brez tega gozdnogojitvenega ukrepa. Res da je bilo pri redčenjih izdelano kar 75 % prostorninskega lesa /18.427 m³/, vendar je pri tem dobrodošlo dejstvo, da za enkrat s prodajo drv in celuloznega lesa listavcev na tržišču še nismo imeli posebnih težav. Kaže, da bo v tem pogledu ugodno tudi v bodoče, saj bo z montažo modernih lupilnih strojev v tovarni celuloze in papirja "Djuro Salaj" v Krškem odprta široka možnost prodaje nemaklane bukove celuloze.

Kar zadeva intenziteto redčenja, znaša leta v poprečju 46,2 bruto m³/ha, oziroma 43,4 neto m³/ha. Če računamo, da imajo letvenjaki in drogovnjaki lesno zalogo nekje v poprečju 200 m³/ha, bi to pomenilo okrog 23 % intenzitete z ozirom na lesno zalogo. Odstotek je razmeroma visok, vendar gre precejšen delež na račun predrastkov /košev/.

Po večini je bilo redčenje izvršeno v sestojih listavcev /bukev s primesjo plemenitih listavcev in iglavcev/, nekaj pa je bilo preredčenih tudi čistih smrekovih sestojev. Kvaliteta opravljenega dela je povsod zadovoljiva, saj se je odkazilo povsod izvajalo po principih sodobne metode izbiralnega redčenja. V ta namen spremljajo tudi rezultate na poskusnih ploskvah.

V naslednji tabeli so v urah prikazani nadstroški po enoti površine, ki bremenijo panogo gojenja gozdov. Podatki so naslednji:

Gozdni obrat	Površina ha	Porabljene ure	Ure za enoto	Ure za enoto leto 1970
Novo mesto	154,99	1.094	7,5	3,6
Straža	140,40	3.743	26,6	20,8
Podturn	37,20	419	11,3	22,0
Črmošnjice	102,70	3.507	34,1	19,7
Črnomelj	180,10	4.550	25,3	24,0
Trebnje	30,17	278	9,2	22,7
GG skupaj	645,56	13.591	21,0	17,9

V poprečju je bilo za hektar preredčene površine porabljenih 21,0 ur /ostale stroške poseka in izdelave krijejo napadli sortimenti/ oziroma upošteva je poprečje 43,4 m³/ha 0,48 ure za izdelan m³ sortimentov. Res da je porabljeni čas po enoti površine nekoliko večji kot je bil v letu 1970 /21,0 ur napram 17,9 ur/, vendar je to v primerjavi s porabljenim časom pri drugih gojitvenih delih zelo malo. Od vseh obratov najbolj izstopa v pozitivnem smislu gozdni obrat Novo mesto, saj je v poprečju porabil samo 7,5 ur/ha. Take razlike ne gre pripisati zgolj stanju in starosti sestojev, ampak tudi dobri organizaciji dela in izurjenim delavcem, ki delajo v redčenju.

V neposredni zvezi z redčenjem je tudi kleščenje vej na stoječem drevju. V poštev pridejo predvsem košati predrastki, ki bi sicer neokleščeni povzročili pri podiranju veliko škode na sosednjem drevju. Okleščene so bile naslednje količine drevja /samo v družbenem sektorju/:

Gozdni obrat	Okleščeno drevje m ³	Porab.ure	Ure za m ³	Leto 1970	
				m ³	Ure za m ³
Novo mesto	1.121	1.041	0,9	1.568	0,9
Straža	363	568	1,5	659	1,5
Podturn	94	135	1,4	46	2,1
Črmošnjice	134	160	1,1	477	1,1
Črnomelj	330	303	0,9	1.104	1,4
Trebnje	240	416	1,7	301	1,6
GG skupaj	2.282	2.623	1,1	4.155	1,2

Iz preglednice je razvidno, da so največ košev pripravili na gozdnem obratu Novo mesto. Če primerjamo okleščene m³ stoječega drevja z letom 1970 opazimo, da so se občutno zmanjšali, kar je dokaz, da koši iz naših letvenjakov in drogovnjakov radikalno izginjajo.

Pri redčenju je treba omeniti tudi obžaganje vej. Le-to so izvajali na gozdnem obratu Straža v smrekovem drogovnjaku tako, da so obžagali izbrana drevesa z nasajeno žago v obliki čeljusti. V nasadu Mlake na GO Črnomelj so obžagali zelene bore na površini 30 ha, pri čemer so odstranjevali 2-3 spodnja venca vej.

7. Reševanje iglavcev

V hektarih izražena količinska realizacija je bila naslednja:

Gozdni obrat	Družbeni sektor				Zasebni sektor				Skupaj		Real. 197	
	Plan	Real.	%	Real. 1970	Plan	Real.	%	Real. 1970	Plan	Real. %		
Novo m.				1	2	2	100	2	2	2	100	3
Straža	27	17	63	18	14	19	136	16	41	36	88	34
Podturn	17	16	94	19	7	4	57	11	24	20	83	30
Črmošnj.	29	29	100	41	2			3	31	29	93	44
Črnomelj	14	17	121	21	44	43	98	32	58	60	103	53
Trebnje		1		2	3	2	67	9	3	3	100	11
GG skupaj	87	80	92	102	72	70	97	73	159	150	94	175

Letni plan je bil v obeh sektorjih skupaj dosežen s 94 %, hkrati pa je bilo napravljenega 25 ha manj kot v letu 1970. Podobno kot pri redčenju je tudi tukaj zgodnji sneg onemogočil večjo realizacijo. Največ so reševanja iglavcev izvršili na GO Črnomelj, kjer so med drugim odstranjevali tudi predrastke listavcev v nasadih iglavcev. Pri tem so ponekod uporabljali tudi preparat "Tormona-80". Lepe rezultate so dosegli tudi na GO Črmošnjice, kjer so reševali iglavce predvsem ob robovih ses-tojev /Stale/.

Porabljeni fond časa je bil naslednji:

Gozdni obrat	Površina ha	Porabljene ure	Ure za enoto	Ure za enoto leta 1970
Novo mesto	1,50			26,0
Straža	36,11	1.886	52,2	92,0
Podturn	20,10	1.084	53,9	55,6
Črmošnjice	29,25	1.548	52,9	58,1
Črnomelj	59,32	2.191	36,9	31,3
Trebnje	2,45	189	77,1	36,2
GG skupaj	148,73	6.898	46,4	54,3

Porabljeni čas za enoto površine je nekoliko nižji kot v letu 1970, med posameznimi obrati pa so precejšnje razlike. V tem pogledu izstopa predvsem GO Črnomelj, kar gre pripisati bolj-šim rastiščnim pogojem in uporabi "Tormone-80". Pri tem go-jitvenem ukrepu, ki bi ga lahko imenovali tudi indirektna premena, bi bilo potrebno v večji meri angažirati lastnike gozdov.

8. Varstvo gozdov

Količinski obseg izvršenih del, ki jih prištevamo k varstvu gozdov za celo podjetje je naslednji:

Vrsta dela	Enota mere	Družb.	Zaseb.	Skupaj	Skupaj v letu 70.
1. Polaganje in izdelava lovnih dreves	m ³	440	81	521	414
2. Posek in izdelava slučajnih pripadkov	m ³	9.601		9.601	9.954
3. Kleščenje stoječega drevja	m ³	2.182		2.182	4.155
4. Čiščenje protipožarnih pasov	m ³	5.800	114.960	120.760	124.310
5. Ograja proti divjadi	m		500	500	1.440
6. Ostala varstvena dela	ure	3.642	601	4.243	6.708

Močno postavko v strukturi varstvenih del predstavlja posek in izdelava slučajnih pripadkov. Le-teh je bilo izdelanih celo nekaj manj kot v letu 1970, vendar je treba pripomniti, da je moker sneg združen ponekod z žledom ob koncu novembra in v začetku decembra povzročil veliko škode v srednjedobnih sestojih, predvsem iglavcev. Točnejši podatki o povzročeni škodi bodo razvidni šele v letu 1972, ko se bodo izdelovali snegolomi, vendar je po grobih ocenah sneg samo v družbenem sektorju polomil 12.330 m³ iglavcev in 3.900 m³ listavcev. Moker sneg in žled sta povzročila največ škode v letvenjaki in drogovnjaki iglavcev v starosti 20-80 let. Delno so bili poškodovani tudi enodobni bukovi drogovnjaki, vendar v tem primeru škode niso tako očitne kot pri iglavcih /povita vitka drevesa in močnejše polegali sestoji v fazi gošče/. Sneg je povzročil največ škode v pasu z nadmorsko višino 300-600 m. Na splošno so bili močnejše poškodovani tisti drogovnjaki, ki so bili redčeni pred kratkim. K večjim škodam na iglavcih je pripomoglo tudi semensko leto smreke /s storži obložene krošnje/.

Podobno kot prejšnja leta je bila v spomladanskem času posvečena vsa skrb sistematičnemu pregledu nasadov zelenega bora zaradi morebitne okužbe po mehurjevki /Cronartium ribicola/. Ugotovljeno število okuženih primerkov je bilo v primerjavi z letom 1970 naslednje:

Gozdni obrat	Število okuženih primerkov v letu	
	1971	1970
Novo mesto	473	389
Straža	-	4
Podturn	26	70
Črmošnjice	-	-
Crnomelj	492	390
Trebnje	36	24
GG skupaj	1.027	877

Primerjava s prejšnjim letom pokaže, da se je intenziteta okužbe nekoliko povečala. Največ je bilo okuženih primerkov na področju gozdnih obratov Novo mesto in Črnomelj, kjer je tudi največ nasadov zelenega bora. Nadaljnja prisotnost te nevarne bolezni potrjuje upravičenost preventivnih ukrepov /začasna prekinitev pridelovanja sadik zelenega bora in vzporedno z občinskimi odloki o rajonizaciji zatiranje ribezovih grmičkov/

V nasadih smreke in macesna, se je v približno istem obsegu kot prejšnje leto, pojavila smrekova uš šiškarica /Chermes abietis/. Ta škodljivec sicer ni tako nevaren, vendar se je letos pojavil v kombinaciji z macesnovim moljem /Coleophora laricella/, ki je močno prizadejal večje skupine macesna v nasadih Vahta, Sredgora in Smrečnik. Zaradi občutnih škod, ki jih ta škodljivec povzroča, bo potrebno v spomladanskem času skropljenje ogroženih nasadov z ustreznimi kemičnimi preparati.

Zalubniki, razen na posameznih drevesih in manjših skupinah, niso povzročili večje škode, pač pa preti večja nevarnost v predstoječi spomladanski sezoni, ko je velika verjetnost, da se bo zaradi snegolomov in semenskega leta smreke /drevje je v večji meri izčrpano/, škodljivec pojavil v večjem obsegu. Potrebno bo čim hitreje izdelati snegolome in vzpostaviti gozdni red.

Od ostalih škodljivcev in bolezni je treba omeniti škodo po divjadi /jelen/, ki je očitna predvsem na naravnem gladju jelke /Rog/ in v nasadih ter prisotnost bele koreninske trohobe /Armillaria mellea/.

Medtem ko so bili v letu 1970 še vsi nasadi protipožarno zavarovani pri zavarovalnici, pa v letu 1971 tega ni bilo mogoče storiti zaradi previsoke premije, ki jo po novem pravilniku zahteva zavarovalnica. Sušno vreme se je odrazilo tudi na številu gozdnih požarov. Medtem ko jih je bilo v prejšnjem letu samo 6, ki so prizadejali 15,10 ha gozdnih površin, pa jih je bilo v letu 1971 kar 19, pri čemer je pogorelo 124,96 ha gozdnih površin /všet je tudi požar v varovalnem gozdu na površini 75 ha v gospodarski enoti Tanča gora, katastralna občina Radenci/. Prvi požar je bil že 5. februarja, zadnji pa 17. novembra. V 7 primerih je gorelo tudi v nasadih, pri čemer jih je bilo uničenih 3,18 ha. Skupna ocenjena škoda zaradi gozdnih požarov znaša 83.360 din. Kar v 5 primerih /26 %/ je bil vzrok nastanka požara iskra iz lokomotive tovornega vlaka.

Preventivnim ukrepom proti gozdnim požarom bo potrebno še nadalje posvečati vso pozornost. Na nevarnih mestih bo potrebno obnoviti ali na novo postaviti opozorilne table, v nevarnem sušnem obdobju pa organizirati dežurno opazovalno službo.

9. Porabljena sredstva in viri

Poleg lastnih sredstev podjetja in zbrane biološke amortizacije v zasebnem sektorju gozdov, so bila gozdnogojitvena dela v letu 1971 financirana iz republiških kreditov, nekaj denarja pa je prispevalo tudi podjetje Kremen. Od skupne vsote v letu 1970 odobrenih republiških kreditov v znesku 1.750.000 din je bilo v letu 1971 izčrpanih 764.198,90 din. S tem denarjem je bilo osnovanih 86 ha nasadov, dognojenih 52 ha in obžetih 55 ha nasadov /vse v družbenem sektorju/. Podjetje "Kremen" je za osnovanje 4,35 ha nasadov na opuščeni peskokopih po pogodbi prispevalo 32.750 din.

Upoštevajoč vsa sredstva je bila celotna finančna realizacija v primerjavi s planom naslednja:

Sektor lastništva	Plan	Realizacija	%
Družbeni	4.119.147,00	4.139.121,50	100,4
Zasebni	1.694.833,00	1.810.010,10	106,7
Skupaj	5.813.980,00	5.949.131,60	102,3

Presežek v zasebnem sektorju gre na račun tistega pogozdovanja, ki so ga opravili lastniki gozdov. Kakšna je bila finančna realizacija po posameznih gozdnih obratih kaže naslednji pregled:

Gozdni obrat	Družbeni	%	Zasebni	%	Skupaj	%
Novo mesto	1.141.484,45	27	302.631,80	17	1.444.116,25	24
Straža	770.698,05	19	493.976,05	27	1.264.674,10	21
Podturn	569.133,20	14	59.866,60	3	628.999,80	11
Črmošnjice	621.869,55	15	168.501,50	9	790.371,05	13
Črnomelj	829.484,15	20	541.629,35	30	1.371.113,50	23
Trebnje	206.452,10	5	243.404,80	14	449.856,90	8
GG skupaj	4.139.121,50	100	1.810.010,10	100	5.949.131,60	100

Primerjava finančne realizacije z letom 1970 ne bi bila na mestu, kajti cene so bile takrat nižje. Ne glede na to pa lahko trdimo, da je skoraj 600 S milijonov porabljenih za biološka vlaganja v letu 1971, kar zadovoljiv rezultat. Pri približno 5 milijard in 280 starih milijonih celotnega bruto produkta podjetja v letu 1971, predstavlja to dobrih 11 %.

Zanimiva pri bioloških vlaganjih je analiza, ki pove, koliko je bilo poprečno vloženih sredstev za m³ posekane oziroma odkupljene lesne mase, koliko na hektar gozdne površine in kakšno je na posameznih obratih odstotno razmerje med vloženimi sredstvi, blagovno proizvodnjo in površino gozdov. Podrobnejšo sliko o tem nam daje naslednja tabela:

Gozdni obrat	Sekt. last.	Površ. gozdov v ha	Sečnja in blag. proizvod. m ³	Vložena sred.		Odstotno razmerje		
				din/ha	din/m ³	Vlož. sred.	Blag. proiz.	Površ. gozdov
Novo m.	SLP	5.850	20.235	195,10	56,40	27	17	22
	ZAS	12.491	6.074	24,25	49,80	17	15	24
	SK	18.341	26.309	78,75	54,90	24	16	23
Straža	SLP	4.740	27.260	162,60	28,25	19	23	18
	ZAS	11.348	12.382	43,55	39,90	27	30	22
	SK	16.088	39.642	78,60	31,90	21	25	21
Podturn	SLP	4.745	33.621	119,95	16,95	14	28	18
	ZAS	1.682	4.342	35,60	13,80	3	10	3
	SK	6.427	37.963	97,85	16,55	11	24	8
Črmošnj.	SLP	5.120	21.700	121,45	28,65	15	18	19
	ZAS	3.343	3.151	50,40	53,45	9	8	6
	SK	8.463	24.851	93,40	31,80	13	15	11
Črnomelj	SLP	5.449	14.167	152,20	58,55	20	12	20
	ZAS	16.047	6.387	33,75	84,80	30	15	31
	SK	21.496	20.554	63,80	66,70	23	13	27
Trebneje	SLP	755	1.772	273,45	116,50	5	2	3
	ZAS	7.369	9.191	33,05	26,50	14	22	14
	SK	8.124	10.963	55,35	41,05	8	7	10
GG SKUPAJ	SLP	26.659	118.755	155,25	34,85	100	100	100
	ZAS	52.280	41.527	34,60	43,60	100	100	100
	SK	78.939	160.282	75,35	37,10	100	100	100

Poprečna vlaganja po hektaru gozdne površine so znašala v družbenem sektorju 155,25 din v zasebnem pa 34,60 din. Drugačno je razmerje pri vlaganjih po m³ blagovne proizvodnje. Le-to je znašalo v družbenem sektorju 34,85 din, v zasebnem pa 43,60 din. Seveda so med posameznimi obrati precejšnje razlike, ki so pogojene s stanjem gozdov. Iz tega sledi tudi dejstvo, da so se ustvarjena sredstva prelivala med obrati, kar je pravzaprav smoter gozdnogospodarskega območja. Tako je n.pr. gozdni obrat Podturn dal v okviru podjetja 24 % blagovne proizvodnje na 8 % površine in porabil za biološka vlaganja 11 % sredstev, gozdni obrat Črnomelj pa je dal 13 % blagovne proizvodnje na 27 % površine in porabil 23 % sredstev. Prelivanja so bila v glavnem znotraj sektorjev lastništva, le manjši del sredstev se je prelil iz družbenega v zasebni sektor.

Petrič Jože, dipl. ing.

4. IZKORISČANJE GOZDOV

Program sečnje in izdelave gozdnih sortimentov je bil v preteklem 1971 letu uspešno izvršen. Realizacija proizvodnje je potekala skozi vse leto več ali manj uravnovešeno po dinamiki plana. Relativno ugodne vremenske razmere so poleg zadostnega števila gozdnih delavcev vplivale na takšno uravnovešenost. Uspeh realizacije nam kažejo primerjave z letom 1970, kakor tudi s planom za leto 1971 in sicer:

Tabela I.

		GO	Straža	Črnom.	Črmoš.	Podt.	N.mes.	Trebnje	GG
iglavci m ³	1970	8.074	3.032	7.183	21.903	2.044	243	42.499	
	1971	8.597	2.571	8.041	21.338	2.942	506	43.995	
teh.les list.m ³	1970	12.163	4.369	4.661	5.976	6.447	552	34.168	
	1971	11.076	3.962	5.697	6.837	5.632	518	33.722	
prostor. les prm	1970	13.090	12.889	13.946	8.825	18.164	2.789	69.703	
	1971	11.672	11.744	12.250	8.378	17.940	1.148	63.132	
listavci m ³	1970	20.671	12.747	13.726	11.712	18.254	2.356	79.476	
	1971	18.663	11.596	13.659	12.283	17.293	1.264	74.758	
Skupaj m ³	1970	28.765	15.779	20.909	33.615	20.298	2.608	121.974	
	1971	27.260	14.167	21.700	33.621	20.235	1.772	118.755	

Tabela II.

Iglavci m ³	Plan	7.941	2.210	6.700	17.528	1.928	106	36.413
	Real.	8.597	2.571	8.041	21.338	2.942	506	43.995
Teh.les lis. m ³	Plan	8.145	3.720	3.557	5.585	4.266	302	25.755
	Real.	11.076	3.962	5.697	6.837	5.632	518	33.722
Prost. les prm	Plan	8.088	8.208	8.350	5.355	10.048	709	40.752
	Real.	11.672	11.744	12.250	8.378	17.940	1.048	63.132
Listavci m ³	Plan	16.233	11.928	11.907	10.940	14.314	1.011	66.327
	Real.	18.663	11.596	13.659	12.283	17.293	1.264	74.758
Skupaj m ³	Plan	24.174	14.138	18.607	28.468	16.242	1.117	102.740
	Real.	27.260	14.167	21.700	33.621	20.235	1.472	118.755

Podatki prve primerjave /TAB..I/ nam kažejo, da je posekano in izdelano okrog 3200 m³ lesa manj kot v letu 1970. Razlog je v tem, ker je realizirano nekaj manj redčenj. Iz druge primerjave je razvidno, da je plan poseka in izdelave gozdnih sortimentov presežen za 15 %. Presežek pri iglavcih je bil

12 %, pri listavcih pa 13 %. To je posledica deloma več napadlih slučajnih pripadkov in mase iz redčenja, kakor tudi več napadle mase.

Zaloge lesa 25.12.1971

	igl.	Gozd		jcl.	Kamion.cesta		Skupni
		listav.	prm		list.	prm	
GO Straža	505	1.699	834	272	473	686	3.937
GO Črnomelj	122	290	354	174	141	2.405	2.520
Črmošnjice	83	805	2.290	353	430	2.110	4.531
GO Podturn	2.219	1.863	2.335	1.635	528	1.459	8.111
GO Novo m.	130	201	3.116	86		1.256	3.259
	3.059	4.258	8.929	2.520	1.572	7.916	22.358
25.12.1970	2.251	4.510	14.286	1.651	1.251	3.948	21.519

Zaloge iglavcev 25.12.1971

	Hl.	J.Cel.	P	M	Skupaj
GO Straža	145	36	367	228	776
GO Črnomelj	70	37	13	176	296
GO Črmošnj.	223	621			844
GO Podturn	2.319	1.210	180	145	3.854
GO Novo m.	151	177	11	28	367
	2.908	2.081	591	577	6.137
25.12.1970	2.523	1.188	115	153	4.000

Zaloga bukove hlodovine 25.12.1971

	Bk.hl.	Bk.p.	Bk.Jl.	Skupaj
GO Straža	1.356	245	135	1.736 m ³
GO Črnomelj	399		15	414 m ³
GO Črmošnjice	1.054	116	21	1.170 m ³
GO Podturn	1.449	210	10	1.689 m ³
GO Novo mesto	914	114		1.028 m ³
	5.172	685	181	6.038 m ³
25.12.1970	4.994	234	402	5.630 m ³

Zaloge ostale hlodovine 25.12.1971

	J	Hr	Hrp	ost.l.	Jh	Jbk	Skupaj
GO Straža	140	65	97	83	49	135	569 m ³
GO Črnomelj	41	3	11	11	2	15	83 m ³
GO Črmošnj.	31	8		18		21	78 m ³
GO Podturn	39	17	25	41		10	132 m ³
GO Novo mesto	34	67	64	48	96		309 m ³
	285	160	197	201	147	181	1.171 m ³

Saloge prostornine 25.12.1971

	Bk	Hr.	Ost.l.	Tan.	C.lis.	C bk.	D igl.	Skupaj
GO Straža	1.460	-	60	-	-	-	-	1.520
GO Črnomelj	1.786	-	427	-	10	602	-	2.825
GO Črmošnj.	3.963	-	409	153	-	-	-	4.525
GO Podturn	3.106	-	-	220	-	54	-	3.380
GO Novo m.	2.832	-	1.476	200	293	48	91	4.940
	13.147	-	2.372	573	303	704	91	17.190
25.12.1970	18.328					689		19.017

Poprečna storilnost delavcev v 1971

	Št. del.	Popr. dni	Dni skup.	Ur	Mot. žage	m ³ skupaj	Storil/dan	m ³ del. letno
GO Straža	56	134	7.503	59.522	30	27.260 m ³	3,6	487 m ³
GO Črnomelj	36	121	4.346	36.247	18	14.167 m ³	3,2	393 m ³
GO Črmošnj.	29	157	4.575	37.723	20	21.700 m ³	4,7	748 m ³
GO Podturn	32	175	5.587	45.501	20	33.621 m ³	6,0	1051 m ³
GO Novo m.	40	141	5.656	46.117	24	20.235 m ³	3,6	584 m ³
	193	143	27.665	225.110	112	116.983 m ³	4,2	606 m ³
25.12.1970	193	150	28.878	228.610	109	119.366 m ³	4,1	620 m ³

Poprečna storilnost nakladalcev v letu 1971

	Št. del.	Št. dni	m ³ igl.	m ³ list.	prn	m ³ skupaj	m ³ /delavca dnevno
GO Straža	6	1.437	10.273	15.353	15.070	32.828	23 m ³
GO Črnomelj	5	492	2.018	8.233	10.859	17.318	35 m ³
GO Črmošnj.	6	935	7.403	8.060	13.032	22.635	24 m ³
GO Podturn	6	1.014	23.263	7.161	8.163	35.706	35 m ³
GO Novo mes.	9	1.060	6.421	7.006	15.109	23.386	22 m ³
	32	4.936	49.378	45.813	62.433	131.873	27 m ³
25.12.1970	34	5.754	35.198	40.619	57.775	116.331	20 m ³

Odkup lesa v letu 1971

	1971 m ³	1970 m ³
GO Novo mesto	6.074	5.949
GO Straža	12.382	11.824
GO Podturn	4.342	5.065
GO Črmošnjice	3.151	3.425
GO Črnomelj	6.387	5.907
GO Trebnje	9.191	8.306
	41.527	40.476

Vso to lesno maso je posekalo in izdelalo v gozdne sortimente 193 gozdnih delavcev s 112 motornimi žagami. Za to so porabili 27.665 delovnih dni. Te številke nam kažejo, da je vsak gozdni delavec ostvaril v preteklem letu 143 delovnih dni. Pri tem je

njegova storilnost bila 4,2 m³ na dan ali 606 m³ izdelanega lesa v letu. V primerjavi z letom 1970 je storilnost relativno večja, letna količina na enega delavca pa manjša. To je posledica manjšega ostvarjenega števila delovnih dni v letu. Število delovnih dni v letu 1970 na enega delavca je bilo namreč 150.

Iz povedanega sledi, da niso vse možnosti oziroma rezerve izkoriščene, kljub nenehnemu izboljšanju pogojev dela.

Pri spravilu lesa ni bilo ekstremnih težav. Z živinsko vprego oz. s konji smo v preteklem letu spravili iz gozda 52.000 m³ tehničnega in 54.000 prostorninskega lesa. Ostalo pa je opravila mehanizacija s traktorji, žičnicami, vitli in Timberjackom.

Spravilo lesa se še vedno opira na konjsko vleko, ki je v vsakoletnem upadanju. V lanskem letu smo s 25 pari konj spravili 30.000 m³ okroglega lesa iglavcev in listavcev. S konji samčarji je bilo spravljeno 27.000 m³ obeh vrst lesa. "Bosanski konji" pa so iznosili iz gozda 54.000 prostorninskega lesa. Storilnost pri tem je bila pri prvih 7,1 m³/dan, pri drugih 5,7 m³/dan in pri iznosu 5,4 prostorninskega lesa/dan.

Ker takšen način spravila lesa postaja vedno dražji, pa tudi vedno manj je ljudi, ki se ukvarjajo s tem delom, je treba pospešiti zamenjavo oziroma nadomestiti konje z mehaničnimi spravilnimi sredstvi.

Prevoz gozdnih sortimentov do odjemalca ali železniške postaje se je odvijal z lastnimi kamioni. Njihov delež ni bil nič manjši pri prevozu lesa odkupljenega iz zasebnega sektorja. Lahko trdimo, da je prevoz lesa iz zasebnega sektorja z manjšimi izjemami bil v celoti izvršen z našimi kamioni.

Z 21 kamioni različnih nosilnosti smo speljali okrog 140.000 m³ gozdnih sortimentov. Pri tem je sodelovalo pri nakladanju lesa 32 nakladalcev. Njihova storilnost v poprečju je bila 27 m³ gozdnih sortimentov dnevno na enega delavca oz. nakladalca. Ko primerjamo nakladanje lesa z letom 1970, je bilo v letu 1971 naloženo več lesa z manjšim številom nakladalcev. V tem letu je bila storilnost nakladalcev večja za 7 m³ lesa. Omeniti je treba, da je nakladanje okroglega lesa popolnoma mehanizirano in je primerjava narejena pri mehaniziranem nakladanju.

Neposredni stroški v vseh treh fazah proizvodnje so porasli napram planu, kar je odraz nestabilnosti gospodarstva na celotnem jugoslovanskem prostoru.

Naslednji prikaz nam to ilustrira:

	Plan	Tabela IV. Dejan.
Iglavci: posek m ³	21,74 din	24,95 din
spravilo m ³	28,46 "	29,42 "
kam.prevoz m ³	20,46 "	16,85 "
skupaj m ³	70,66 "	71,22 "

	Plan	Dejan.
Listavci: posek m ³	20,60 din	21,57 din
spravilo m ³	31,01 "	28,02 "
kam.prev.m ³	26,88 "	39,96 "
Skupaj m ³	78,49 "	89,55 "
Drva: posek prm	24,27 din	24,39 din
iznos prm	20,05 "	21,88 "
kam.prev.prm	16,63 "	14,40 "
Skupaj prm	60,95 "	62,67 "

Neposredni stroški v odnosu na leto 1970 so porastli za iglavce 15 %, listavce 28 % in za drva 23 %. Prikazani stroški po gozdnih obratih silno varirajo.

Prehodne zaloge lesa v gozdu in kamionskih cestah so bile za 800 m³ višje kot v primerjalnem letu.

Odkup lesa iz zasebnega sektorja je potekal kontinuirano in je za 1.000 m³ večji kot v letu 1970. V preteklem letu je bilo odkupljeno 41.527 m³ raznih lesnih sortimentov.

Vpliv lastnikov gozdov skozi samoupravne odnose in njihovo sodelovanje v organih upravljanja je čutiti kot korak naprej. Te odnose je treba še nadalje poglobljati, kar bo zbudilo večji interes pri gospodarjenju z gozdovi zasebnih lastnikov. Posebno je to treba graditi preko revirnih gozdarjev, ki so nosilci strokovnih nasvetov kmetu-lastniku. Ta osnovni najčehši kontakt je tolmač predpisov o gospodarjenju z gozdbi, kakor tudi lastnikov svetovalec.

Kar zadeva četrto fazo gozdne proizvodnje oz. prodajo lesa, je v preteklem letu bilo prodano za 1.500 m³ več lesnih sortimentov kot v letu 1970. Ta presešek prodaje je predvsem iz družbenih gozdov.

Iz gozdov SLP je bilo prodano	126.576 m ³ gozdnih sortimentov,
iz gozdov zasebnega last. "	<u>34.682 m³</u>
Skupaj:	161.257 m ³

Podčrtati je treba, da je proizvodnja gozdnih sortimentov s komercialnega stališča v preteklem letu bila v družbenih gozdovih prilagojena tržišnim zahtevam. To pomeni, da je les izdelan in oddan več ali nanj kot tvarina iskana za predelavo v lesni industriji, ne pa kot standardna zahteva vnaprej prerazpodeljena na določeno predelavo.

Verjetno se bo taka oblika v perspektivi vsled kompleksnosti in sodobnosti predelovalne industrije nadaljevala in bo skupaj z mehanizacijo spravilnih sredstev vplivala na spremembo tehnologije izdelave gozdnih sortimentov.

Kalinovič Radomir, dipl. ing.

5. GOZDNA MEHANIZACIJA

I. Investicije v mehanizaciji

V letu 1971 smo v okviru plana investicij mehanizacije nabavili:

1. Kanion TAM 6500 z opremo	4 kom	668.092,80	GO Novo mesto GO Straža GO Črnomelj
2. Kanion FAP 223 s kas.brez ročic	1 kom	254.425,85	GO Črmošnjice
3. Zgibni traktor Timberjack	1 kom	405.223,00	GO Podturn
4. Enosna prikolica 8 ton	2 kom	86.352,00	GO Straža GO Podturn
5. Dvoosna prikolica ITAS 10t	1 kom	43.950,00	GO Črmošnjice
6. Hiab dvigalo 193/15	1 kom	36.223,00	GO Straža
7. Žični žerjav Hinteregger D2 z motornim vitlon	1 kom	102.691,90	GO Novo mesto
8. Konbi IMV	3 kom	127.140,00	GO Črmošnjice Gradb.obrat Šol.cen.Podtur.
9. Teren.vozilo Canpanjola	1 kom	50.223,00	uprava
10. Robilnik desk-Modesto Mino	1 kom	75.254,00	Žaga Poganci
11. Stroj za izkopav.sadik	1 kom	28.740,00	GO Podturn
12. Vrtalni stroj-Pionir	1 kom	15.530,40	GO Trebnje
13. Minerski strojček	2 kom	6.000,00	Gradb.obrat
14. Cisterna za gorivo	1 kom	4.032,00	GO Podturn
15. Škarpirna deska	1 kom	10.540,00	Gradb.obrat
16. Plug za oranje snega	3 kom	18.011,85	GO Straža GO Črmošnjice GO Črnomelj
17. Pisarniška oprema			
a/ kopirni stroj	1 kom	28.500,00	Obr.za g.načr.
b/ računski stroji	3 kom	45.562,50	GO Novo m. GO Straža GO Podturn
c/ elekt.pisalni stroj	1 kom	9.562,50	Uprava
d/ Ostala pisar.oprema /peči,šted.,nize,omare/		11.785,20	Obrati,uprava
18. Oprema žage Poganci			
a/ kovinski silos za žaganje		62.848,70	GO Novo m.
b/ Transportni voziček		5.379,00	GO Novo mesto

S K U P A J : 2.096.067,70

=====

Kot je razvidno iz pregleda nabave investicij v mehanizaciji, je bilo leto 1971 s stališča nabave mehanizacije in opreme zelo ugodno, saj je bilo zato porabljenih 2.096.067,70 din. V primerjavi z letom 1970 je indeks vloženih sredstev $1,00 / 2.096.067,70 : 2.090.301,50/$, kar pomeni, da so bila leta 1970 in 1971 v mehanizaciji vložena enaka finančna sredstva.

V primerjavi s predvidenimi sredstvi za nabavo v letu 1970 - 2.105.700,00 din predstavlja nabava v višini 2.096.067,70 din 99,5 % realizacije.

Količinsko so bila razen transporterja-viličarja za poganško žago, nabavljena vsa predvidena sredstva. Nabava viličarja je bila zaradi objektivnih razlogov preložena na leto 1972.

II. Motorne žage

Po inventurnem stanju leta 1971 imamo pri nas v proizvodnji 214 motornih žag, leta 1970 pa jih je bilo 217. V letu 1971 se je torej skupno število motornih žag v primerjavi z letom 1970 zmanjšalo za 3 kon. Od skupno 55 novih motornih žag danih v proizvodnjo v letu 1971, so bili zastopani tile tipi:

Stihl 050	33 kon
Stihl 041	9 "
Husquarna	11 "
Jonsereds	2 "
<u>Skupaj:</u>	<u>55 kon</u>

Iz proizvodnje smo v letu 1971 izločili, oziroma prodali skupno 58 že iztrošenih ali uničenih motornih žag. Od tega jih je bilo prodanih kmetom 44, 14 pa jih je bilo odpisanih, ker jih je v celoti plačala zavarovalnica.

Za izobrazbo gozdnih delavcev-sekačev sta bila v letu 1971 organizirana dva tečaja za delo z motorno žago in varnost pri delu. Tečaja sta trajala po 8 dni. Na njih je pridobilo potrebno znanje za delo z motorno žago 28 delavcev.

Po podatkih plansko analitskega sektorja so primerjalni stroški motornih žag za leto 1970/71 naslednji:

	1971		1970 Stroški po m ³	Indeks 1971 1970
	Količi- na	Stroški po m ³		
GO Novo mesto	17.998	4,85	4,14	117
GO Straža	29.120	3,80	3,53	108
GO Črnošnj.	21.700	3,45	3,81	90
GO Podturn	34.076	2,98	2,35	126
GO Črnonelj	14.167	6,24	4,86	128
GO Trebnje	2.441	6,10	7,10	85
<u>Skupaj</u>	<u>119.502</u>	<u>4,00</u>	<u>3,61</u>	<u>111</u>

Iz podatkov je razvidno, da so se v letu 1971 stroški motor-
nih žag po m³ dvignili poprečno za 11 %. Največji dvig je o-
paziti v procentualnem iznosu pri gozdnih obratih Črnomelj
in Podturn.

Medtem, ko dvig v absolutnem znesku pri GO Podturn ni zaskr-
bljujoč saj znaša le 63 din po m³ in so stroški po m³ pri GO
Podturn še vedno najnižji pri podjetju - 298/m³, pa je abso-
lutni dvig stroškov pri GO Črnomelj 138 din/m³ zelo zaskrblju-
joč. GO Črnomelj je tako s stroškom 6,24 din po m³ najvišji
in je prišel v vodstvo pred GO Trebnjen, ki je vodil ddo let.

Kje so vzroki za dvig stroškov?

- 1/ Neznanje ne sme biti vzrok, saj grede delavci zato preko
potrebnih tečajev.
- 2/ Verjetni vzroki za dvig stroškov so:
  - a/ splošni dvig cen rezervnih delov
  - b/ malomarnost vzdrževanja
  - c/ Nevedenje evidence delovnih ur motornih žag v gozdnogo-
jitvenih delih. Motorne žage se namreč v teh delih veli-
ko uporabljajo. Evidenca o tem pa je kljub večkratnim
opozorilom zelo pomanjkljiva, največkrat je pa sploh ni.

III. Prevozni park

Za prevoz gozdnih sortimentov in ostalega materiala je imelo
podjetje po stanju ob koncu leta 1971 22 kamionov, 5 dvoosnih
in 4 enoosne prikolice, s skupno tonažo 227,5 ton. Od tega ka-
mioni 160 ton, dvoosne prikolice 40 ton in enoosne prikolice
27,5 ton. V primerjavi z letom 1970 predstavlja to povečanje
pri istem številu kamionov-vlečnih vozil, za 22,5 ton. To po-
večanje gre predvsem na račun nabave dveh 1-osnih 8 tonskih
prikolic, ene dvoosne 10 tonske prikolice in zamenjave kamio-
nov manjše tonaže z večjimi.

Iz nabave investicij je namreč razvidno, da so med novo nabav-
ljenimi kamioni 4 kom TAM 6500 z nosilnostjo 6 ton in 1 kamion
FAP z nosilnostjo 11,5 ton. Odprodali pa smo 5 za nas že dotra-
jalih kamionov. Od tega TAM 4500 2 kom, Tigrotto 55 2 kom, FAP
1 kom/. Za prodajo v letu 1972 je predvidenih še 5 kamionov
/FAP 1 kom, TAM 4500 2 kom, Tigrotto 2 kom/. Prodaja teh rab-
ljenih kamionov bo šla deloma na račun nabave novih kamionov
v letu 1971 in delno na račun nabave novih kamionov v letu
1972. V letu 1972 bomo namreč po planu investicij nabavili 2
nova kamiona /TAM 6500 in TAM 5000/.

Za nakladanje oblega lesa smo v letu 1971 nabavili še eno dvi-
galo Hiab 193/15.

S poskusnim nakladanjem oblega lesa smo v letu 1971 začeli
tudi na skladišču v Straži z nakladalcn Volvo LM 620. Dal je
zelo dobre rezultate in tako postal nepogrešljiv stroj na
skladišču v Straži. Z njim je bilo naloženih na vagone 13.844
m³ oblega lesa.

Obstoječi prevozni park je leta 1971 dosegal sledečo količinsko realizacijo v ton km in n3 po posameznih obratih.

Prevoz s kamioni in prikolicami skupaj

Gozdni obrat	Št. kam.	Prevoz v ton km 1971			Real. 1970	Prevoz v n3 v 1.1971	
		Let. plan	Realiz.	%		n3 skupaj	n3/kam.br.pr.
Grad.ob.	1	45.000	12.258	27,2	95,0	1.155	1.155
Novo n.	4	350.000	434.114	124,0	99,0	18.225	4.556
Straža	4	330.000	356.132	108,0	12,0	28.426	7.055
Podturn	4	500.000	592.279	118,8	100,0	31.332	6.138
Črnošnj.	3	350.000	526.065	150,3	133,0	23.864	6.197
Črnomelj	4,5	255.000	303.343	119,0	98,0	18.323	4.071
Skupaj	20,5	1830.000	2226.191	121,6	108,0	121.325	-

Prevoz samo s prikolicami:

Straža							
1-osna	1	15.000	8.707	58,0	-	403	403
Podturn							
1-osna	1	20.000	9.697	48,0	-	436	436
Podturn							
2-osna	2	60.000	124.167	207,0	-	6.343	3.172
Črnošnjice							
2-osne	3	55.000	146.221	265,8	-	5.271	1.757
Skupaj:		150.000	288.792	192,0	-	12.453	-

Iz tabelarnega pregleda količinske realizacije v ton km in n3 lahko ugotovimo:

1. Da so kamioni skupno s prikolicami prevozili 2.226.000 ton km, oziroma 121.325 n3, in so svoj letni plan v ton km realizirali s 121 %. To predstavlja v primerjavi z letom 1970 /2.038.000 ton km/ za 188.000 ton km več, kar pomeni indeks 111 ali povečanje za 11 %. V primerjavi z letom 1969 pa je indeks prevoza 165 ali povečanje za 65 %.
2. Da se prevoz iz leta v leto povečuje in da je v letu 1971 znašal 288.800 ton km, oziroma da je bilo prevoženo s prikolicami 12.453 n3 lesa. Prevoz s prikolicami se je v primerjavi z letom 1970 povečal za 90.000 ton km v primerjavi z letom 1969 pa za 173.000 ton km.
3. Iz pregleda prevoza s prikolicami je razvidno, da odpade na eno dvoosno prikolico v Podturnu 3.172 n3 prevoženega lesa, kar je polovica od prevožene količine lesa, ki odpade na en kamion pri istem obratu.

4. Medtem ko je prevoz z dvoosnimi prikolicami v poprečju že kar zadovoljiv, čeravno še ne povsod, pa prevoz z enoosnimi prikolicami ne zadovoljuje, saj odpade na eno enoosno prikolicico le 400 m³ lesa. V bodoče se bo to stanje moralo popraviti in prepričan sem tudi, da se bo, saj so zato že dani pogoji - spravilo z mehanizacijo in temu primerni kamioni za prevoz. Bolj kot do sedaj, bo potrebno ves les, ki bo daljši od 5 m prevažati z eno ali dvoosnimi prikolicami. Tudi krojenje bo potrebno prilagoditi temu načinu prevoza.

Usluge, ki so jih v lanskem letu izvršili našemu podjetju tuji avtoprevozniki znašajo 320.000 din, oziroma okrog 235.000 ton km. Ti prevozi se nanašajo v glavnem na usluge gradbenemu in gozdnim obratom največ za prevoz peska, manj pa tudi za prevoz lesa. V letu 1970 je bilo takih uslug za okrog 260.000 ton km.

Analiza izpadov prevoznega parka iz voženj z ozirom na število možnih delovnih dni v letu 1971:

Kamioni:

Gozdni obrat	Št. kam.	Možni del.dn.	Vozilo na delu		Dnevi izpadov			
			dni	%	poprav. %	Ostalo %	Skup.	
Gradb.ob.	1	86	55	63,9	11	12,3	20	31
Novo mesto	4	1.159	872	75,2	182	15,8	105	287
Straža	4	1.065	842	79,1	131	12,3	92	223
Podturn	4	1.060	261	71,8	97	9,2	202	299
Črmošnjice	3	798	620	77,7	66	8,3	112	178
Črnomelj	4,5	1.181	787	66,6	279	23,6	115	394
Skupaj	20,5	5.349	3.937	73,6	766		646	1.412
1971 %		100	73,6		14,3		12,1	26,4
1970 %		100	67,0		12,6		20,4	33,0

Iz analize izpadov prevoznega parka iz voženj v primerjavi z letom 1970 se vidi, da se je povečal procentualni iznos vozil na delu in znaša 73,6 % in to predvsem zaradi ugodnih vremenskih prilik v letu 1971, deloma pa tudi zaradi nekoliko drugačnega načina evidence vozil na delu. Narastli pa so izpadi vozil na delu za 1,9 % /od 12,6 v letu 1970 na 14,3 % v letu 1971/. V primerjavi z letom 1969 pa so izpadi vozil zaradi popravil narastli celo za 6,2 %.

VZroke za tolikšne izpade zaradi popravil je iskati predvsem v pretiranih okvarah lažjih tipov kamionov, nastalih kot posledica pretiranih obremenitev, prevelikih hitrosti vožnje, neustreznost kamiona OM Tigrotto za gozdarske namene in pa težav pri nabavi rezervnih delov, predvsem za kamione OM Tigrotto. Potrebno pa je upoštevati tudi dejstvo, da so današnji kamioni po večini vsi opremljeni z nakladalnimi dvigali, kar ima za posledico upravičene večje okvare na vseh delih kamiona.

Pregled in primerjava direktnih stroškov prevoznega parka po ton km od 1/1-31/12-1971/70 /brez amortizacije/.

Vrsta vozila	Stroški po ton km			
	Št.kam.	1971	1970	Št.kam.
<u>I. Kamioni s Hiab dvigalom</u>				
1. TAM 4,5 ton	3	1,55	0,97	3
2. TAM 6 ton	4	0,84	-	-
3. OM Tigrotto	4	1,42	1,27	4
4. OM 10 ton	8	0,78	0,64	8
Skupaj I.	19	0,99	0,70	15
<u>II. Kamioni brez hiab dvigal</u>				
1. TAM 4,5 ton	2	1,28	0,76	3
2. OM Tigrotto	1	1,27	0,56	1
3. FAP	1	0,83	0,61	2
Skupaj II.	4	1,13	0,66	6
Skupaj kamioni I + II.	23	1,02	0,84	22
<u>III. Kamionske prikolice</u>				
eno in dvoosne	7	0,13	0,04	6
IV. <u>Traktorji na spravidu</u>	7	5.028/obr. ura	3.350/ obr.ura	6
V. <u>Kombiji</u>	7	1,37/km	1,14/km	
VI. <u>Avtobus</u>	1	2,94/km	2,25/km	

Iz primerjave stroškov med letoma 1971 in 1970 se vidi, da so stroški povsod narastli. Vzrok za to je deloma posledica splošnega dviga cen popravil, dviga osebnih dohodkov, večja popravila zlasti lažjih kamionov TAM in Tigrotto, deloma pa tudi zaradi načina evidentiranja stroškov /investicijska popravila so evidentirana kot tekoča popravila/, kar zlasti vpliva na letna nihanja pri posameznih kamionih.

IV. Mehanizacija spravila

Animalni transport lesa na drugi fazi dopolnjuje podjetje s 5 traktorji Ferguson, opremljenimi z vitli za spravidlo, enim zgibnim traktorjem Timberjack, tremi žičnimi žejavi in enim tribobenskim vitlom. Uspeh, oziroma realizacijo te mehanizacije na drugi fazi nam prikazujeta naslednji tabeli:

a/ Spravilo lesa s traktorji

Gozdni obrat	Št. trak.	Št.del. dni	Obrat.ure		Učinek 1971		Učinek 1970	
			Plan	Real.	m ³	m ³ /dan	m ³	m ³ /dan
Straža	1	200	1.300	1.016	2.598	13,0	2.514	13,0
Podturn-Ferg.	1	250	1.300	1.420	4.057	16,2	5.155	14,0
"Timberjack	1	99	650	952	4.148	42,0	-	-
Črmošnjice	2	263	1.950	2.076	3.253	12,4	2.800	14,3
Črnomelj	1	-	-	-	-	-	361	13,4
Skupaj:	6	842	5.850	5.464	14.056	-	10.830	14,2

b/ Spravilo lesa z žičnimi žerjavi

Novo m. KS-1	1	60	500	501	1.074	11,7	793	14,7
" HA-2	1	100	300	833	2.325	23,3	1.204	20,8
" HD-2	1	13	-	104	327	25,2	-	-
Straža 3BV-250	1	147	800	811	3.411	23,2	2.587	20,2
Skupaj:	4	320	1.600	2.249	7.137	-	4.584	

Spravilo z mehanizacijo skupaj

	1971	1970
a/ Spravilo s traktorji	14.056	10.830
b/ Spravilo z žičnimi žerjavi	7.137	4.584
Skupaj:	21.193	15.414

Primerjava podatkov v tabelah a/ spravilo lesa s traktorji, b/ spravilo lesa z žičnimi žerjavi med učinkom leta 1971 in 1970 nam kaže, da je celotno z mehanizacijo transportirana količina lesa na II. fazi v letu 1971 za 5.779 m³ večja kot v letu 1970. Indeks spravila med letoma 1971/70 je 138. To povečanje gre delno na račun večjega letnega efekta že obstoječe mehanizacije, največ pa na račun novo nabavljenega zgibnega traktorja Timberjack.

V primerjavi s posekano neto količino lesa v letu 1971, ki je znašala v družbenem sektorju 118.755 m³, predstavlja spravilo lesa z mehanizacijo 17,8 % in se je v primerjavi z letom 1970 povečalo za 5,2 %.

Stroški spravila z mehanizacijo, upošteva je pomožne delavce in amortizacijo brez režije, znašajo:

1971

1970

Spravilo s traktorji

GO Straža	27,81 din/m ³	21,17 din/m ³
GO Podturn Fe 533	29,20 din/m ³	24,00 din/m ³
GO Podturn Timberjack	25,12 din/m ³	-
GO Črmošnjice	39,37 din/m ³	27,00 din/m ³
GO Črnomelj	-	-

Spravilo z žičnimi žerjavi

GO Novo mesto KS-1	58,65 din/m ³	65,40 din/m ³
GO Novo mesto HA-2	47,68 din/m ³	53,20 din/m ³
GO Novo mesto HD-2	-	-
GO Straža 3BV-250	22,84 din/m ³	21,20 din/m ³

Iz primerjave stroškov po m³ leta 1971/70 je razvidno:

- 1/ Da so se nekoliko dvignili stroški spravila pri traktorjih Fergusonih in 3 BV pač zaradi znanih vzrokov, t.j. dviga OD in stroškov popravil.
- 2/ Znižali so se stroški po m³ pri žerjavih zaradi večjih dnevnih in letnih efektov v letu 1971.
- 3/ Stroški po m³ niso povsem primerljivi med obrati zaradi različnih pogojev spravila in dajejo torej le približno razmerje med obrati.

V. Gradbeni stroji

V okviru gradbenih del, ki jih je naš gradbeni obrat izvajal z gradbenimi stroji bodisi pri našem podjetju, bodisi izven podjetja, je dosežena realizacija v obratovalnih urah in stroških naslednja:

Stroj	Mož. del. dni	St. del. dni	Poprav. dni	Obratovalne ure			Primer. stroš. po obrat. uri	
				Letni plan	Real. 1971	Real. 1970	1971	1970
Buldozer TG 90-SH I.	265	161	37	1.200	1.183	1.647	125,86	59,42
Buldozer TG 90-SH II.	265	195	25	1.200	1.547	1.581	86,68	53,57
Nakladalec Volvo	265	192	5	1.200	1.561	806	45,67	25,93
Valjar	265	84	6	700	686	679	25,49	27,37
Traktor Fe 533	265	127	21	1.300	973	-	-	-
Fagram 3 kom	795	255	163	2.400	1.983	2.759	39,63	25,92
Pionir 4 kom	1060	151	261	800	1.116	551	20,26	19,02

Skupaj: 3.180 1168 518 8.800 9.049 8.023

1971 % 100 36,7 16,2
 1970 % 100 31,5 11,1
 Indeks = $\frac{1971}{1970} = \frac{9049}{8023} = 112$ ali 112 %

Iz tabele je razvidno:

- 1/ Da je gradbeni obrat v celoti realiziral svoj letni plan obratovalnih ur in jih v primerjavi z letom 1970 povečal za 12 % /indeks je 112/ v primerjavi z letom 1969 pa celo za 29 %.
- 2/ Število delovnih dni strojev se je povečalo za 5,2 /od 31,5 % v letu 1970 na 36,7 v letu 1971/.
- 3/ Povečalo se je tudi število izgubljenih dni zaradi popravil in sicer za 5,1 % /od 11,1 % v letu 1970 na 16,2 % v letu 1971/.
- 4/ V primerjavi z letom 1970 so se občutno povečali tudi stroški po obratovalni uri za vse stroje. Vzrok tej podražitvi je dvig osebnih dohodkov, dvig cen popravil in nekoliko nadpoprečne okvare /buldozer/.

Zaključek

Iz celotnega poročila lahko naredimo zaključek, da je bilo gospodarjenje v letu 1971 s stališča vloge, ki jo ima mehanizacija, dokaj ugodno, čeprav tudi ne manjka slabih momentov. Stopnja mehaniziranosti podjetja se je dvignila zlasti z investicijskimi vlaganji v kamione, traktorje, žago Poganci in ostalo opremo, saj je bilo leto 1971, leto, ko se je že drugič v mehanizacijo in opremo investiralo 209 starih milijonov, kar predstavlja več kot 100 % povečanje v primerjavi z letom 1969.

V letu 1972 bomo med drugim spet zamenjali nekaj že iztrošenih kamionov in povečali število traktorjev na spravi, ki predstavlja sedaj najožje grlo pri podjetju. Z nabavo avtobusa pa bomo še nekoliko izboljšali delovne pogoje delavcev. Upajno, da bomo vsaj z enakim, če ne boljšim uspehom zaključili tudi leto 1972.

Kure Jože, dipl. ing.

6. GOZDNE GRADNJE

Gradbeni obrat je leta 1971 v okviru investicijskega programa in tekočih potreb opravljal v glavnem naslednja dela:

- novogradnje in rekonstrukcije gozdnih cest,
- projektiranje gozdnih cest,
- razna dela vzdrževanja stavb po gozdnih obratih,
- gradnja skladišča lesa v Straži,
- ureditev dvorišča na upravi podjetja,
- opravljanje strojnih in minerskih uslug gozdnim obratom, drugim podjetjem in zasebnikom.

Predvsem nas zanima gradnja gozdnih cest, ki predstavlja tudi osnovno dejavnost obrata. Naslednja tabela nam prikaže, katere ceste smo leta 1971 gradili in kakšna so bila porabljena finančna sredstva.

	Predvideno	Predračun	Porabljeno
I. Ceste - investicije			
Laze-Srednja vas	700.000,00	585.957,25	543.650,00
Luža-odd.47	-	204.179,90	204.509,80
Nemec-Vel.prepadna	50.000,00	76.048,85	70.378,15
Mrzle doline-Ambrož.ovinek	130.000,00	127.727,15	118.412,25
Cinkarska-Cink	240.000,00	185.460,65	176.591,00

SKUPAJ: 1.120.000,00 1179.373,80 1113.541,30

II. Ceste - investicijsko vzdrževanje

Jerkotov ovinek-Pragozd	112.553,85	128.508,46
Dol.Straža-Hostni hrib	59.721,40	27.160,48

Skupaj: 172.275,25 155.668,94

Iz podatkov je razvidno, da med predvidenimi in porabljenimi sredstvi za investicije ni bistvenih odstopanj, oziroma da so porabljena sredstva manjša za 6.458,70 din. Razvidno je tudi, da je zgrajena cesta Luža-odd.47 kljub temu, da za njo ni bilo predvidenih sredstev. Naknadno smo z gradnjo začeli zato, ker je bilo iz predračunov in iz izdanih situacij razvidno, da bomo lahko z razpoložljivim denarjem zgradili tudi to cesto.

Tudi za investicijsko vzdrževanje cest, ki ga je izvajal gradbeni obrat je porabljeno 16.606,31 din manj kot je bilo predvideno v predračunih.

Predvsem nas pa zanima, po kakšni ceni smo lansko leto gradili naše ceste. Po dejanskih situacijah smo izračunali poprečno ceno za km gozdne ceste, ki znaša:

- novogradnja - utrjena	
I. faza - spodnji ustroj	70.732,57 din
II.faza - zgornji ustroj	94.177,46 din

Skupaj: 164.910,03 din

- novogradnja - neutrjena	
I. faza - spodnji ustroj	68.596,68 din
II.faza - zgornji ustroj	28.920,30 din

Skupaj: 97.516,98 din

Pri cenah za leto 1971 naj omenim, da smo kljub splošnemu dviganju cen iz/osebnih dohodkov, ceno za km ceste nekoliko znižali,

za približno 2 - 3 %. To znižanje je sicer minimalno, vendar je že to, da cene niso porasle, važen podatek.

Skupno smo v letu 1971 iz sredstev za investicije na novo pridobili 8.086 m cest. Če pa porabljena sredstva preračunamo po ceni 164.910,03 din za km, kar predstavlja povprečno ceno enega km novogradnje izutrijene ceste, smo zgradili 6.702 m cest. Vse te ceste so bile grajene v družbenih gozdovih.

Poleg navedenih cest je obrat sodeloval še pri rekonstrukciji ceste Tretji ovinek-Rampoha na GO Podturn s tem, da je opravil strojna in minerske dela. Pri gradnji javnih cest pa smo sodelovali pri gradnji ceste na Podgrad s strojnimi deli v vrednosti 20.365,60 din. Pri cesti Globodol-Brezova reber smo z buldozerjem zgradili spodnji ustroj v vrednosti 5.063,90 din. Ta cesta spada sicer v kategorijo krajevnih cest, ker pa poteka precej po gozdu, ima večji gozdarski kot javni pomen. Največ pa bo koristila prevozu naših delavcev iz Globodola na Brezovo reber. Stroški za navedeni cesti se smatrajo kot prispevek GG h gradnji javnih cest.

Pri projektiranju je projektiva opravila terenska dela na cesti Gaber-Smuška luža na Semiški gori v dolžini 2.704 m, kar se zopet smatra prispevek za javne ceste. Ima pa ta cesta delno tudi gozdarski pomen. Izmed gozdnih cest je bila projektirana gozdna cesta Podgrad-Piščali v dolžini 4.483 m v predelu Radohe. Precejšnje terensko delo je oilo opravljeno tudi na bodoči cesti Otovec Sredgora, kjer je bila poiskana trasa in položena nulta linija na dolžini okrog 10 km.

Pisarniška dela projektiranja smo opravljali za vse projektirane ceste in za ceste, ki so bile v gradnji, saj je bilo potrebno izdelati nove predračune. Precej projektantskega dela je bilo opravljenega tudi za območni načrt, ker je bilo potrebno položiti po karti okrog 100 km tras.

Zidarska grupa stalnih delavcev je opravljala dela pri vzdrževanju gozdnih stavb, zidarskih delih pri preureditvi žage v Pogancih, pri preureditvi pisarniških prostorov in šolskega centra na obratu Podturn, dokončala stanovanje v Žužemberku ter zidarska dela na dvorišču uprave. Opravljali so tudi usluge zasebnim graditeljem stanovanj, predvsem delavcem GG.

Sezonska skupina Mujakič je poleg gradnje cest opravila tudi vsa dela pri gradnji skladišča lesa v Straži in pripravila dvorišče uprave za asfaltiranje.

Kar se tiče opravljanja strojnih uslug izven podjetja naj omenim, da sta bila buldozerja zaposlena izven sezone gradnje cest največ pri rigolanju za vinograde in delno pri Cestnem podjetju. Kako je bila zaposlena gradbena mehanizacija nam prikaže naslednji pregled opravljenih strojnih ur:

Stroj	Zaposlitev v urah			Skupaj
	Gradb.obr.	Gozd.obrati	Drugod	
Buldozer I.	233	65	885	1.183
Buldozer II.	590	341	616	1.547
Fagram I.	272	104	91	467
Fagram II.	513	215	76	804
Fagram III.	666	36	7	709
Pionir /4 kom/	811	122	183	1.116
Nakladalec	267	1.097	197	1.561
Valjar	521	56	109	688
Traktor	714	207	52	973
Kamion TAM				12.258

Na splošno vzeto je opravljenih kar precej strojnih ur, vendar bi bilo to število lahko še večje, če bi bilo kaj več povpraševanja po uslugah, predvsem za kompresorje, valjar in traktor. Najmanj ton km je prevozil kamion, katerega smo kmalu na začetku leta prodali. Ob koncu leta je bil oddan tudi traktor na g.o. Črnomelj in nakladalec na g.o. Straža, ker je pretežno delal na skladišču lesa v Straži. Od nameravanega nakupa težjega kamiona smo med letom odstopili, ker je bilo kočljivo vprašanje polne zaposlitve. Prevoz buldozerja pa smo kar zadovoljivo rešili s Cestnim podjetjem. Obrat je med letom dobil tudi kombi za prevoz materiala, goriva in delavcev na raztresena delovišča.

V preteklem letu je bilo skupno zaposlenih na obratu poprečno 30 delavcev. Od teh je bilo v sezoni gradnje cest sezonsko zaposlenih 16 delavcev in 2 kuharici. Dva delavca sta obiskovala minerski tečaj in ga uspešno končala.

Promet v peskokopu Soteska je bil precej manjši od predhodnega leta. Oddali smo le nekaj slabšega materiala Cestnemu podjetju, nekaj peska za zidavo raznim zasebnikom, precej posipnega materiala pa je bilo porabljeno pri gradnji cest. Točne količine oddanega materiala bodo razvidne iz obračuna za peskokop. Za nasovno oddajo kvalitetnega peska za malto bo treba peskokop še dodatno opremiti z mlinom za pesek in transportnimi trakovi.

V letu 1972 bo potrebno nabaviti močnejši traktor in grejderski priključek za vzdrževanje cest, da bo traktor bolj zaposlen.

V prihodnjem letu nameravamo uvesti tudi to, da bo na vsakem delovišču poleg buldozerista le še en strojnik, ki bo istočasno tudi miner. V eni osebi združen strojnik in miner se je pokazal zelo ugodna tudi pri opravljanju uslug. S tem v zvezi bomo poslali enega minerja v strojniški tečaj, ostala dva minerja sta pa že sposobna upravljati tudi s kompresorjem. Zaradi navedene razporeditve delavcev, bomo v letu 1972 imeli viška 2 strojnika, ki jih bo treba zaposliti na drugih obratih.

7. UREJANJE GOZDOV IN GOZDNI KATASTER

Osnovna dejavnost obrata za gozdarsko načrtovanje je urejanje gozdov - sestava gospodarskih načrtov. Obratu je priključen še referat za gozdni kataster in arondacije gozdov.

Po sistematizaciji delovnih mest ina obrat za gozdarsko načrtovanje sledečo kadrovsko strukturo:

I. Urejanje gozdov:

Tek. št.	N a z i v	Število zaposl.	Strokovna izobrazba
1.	ing. projektant	2	dipl.ing. gozdarstva
2.	ing. taksator	2	dipl.ing. gozdarstva
3.	tehnik taksator	2	gozdarski tehnik
4.	geometer	1	geometer s pooblastilom
5.	Administrator-knjig.	1	srednja šola
6.	Vodja obrata	1	dipl.ing. gozdarstva
	Skupaj urejanje	9	
II.	Gozdni kat.in arond.	1	gozdarski tehnik
	Skupaj I + II - obrat	10	

Vsa delovna mesta so bila zasedena preko celega koledarskega leta, razen geometra, ki je začel z delom šele 1. 5. 1971.

Poleg delovnih mest po sistematizaciji so bili na obveznem pripravniškem stažu: 2 inženirja in 2 tehnika - po nekaj mesecev. Dninarji in študentje na praksi so opravili okoli 2.500 ur, za dobo 6 mesecev pa je bil zaposlen tudi 1 nekvalificirani delavec.

Obrat za gozdarsko načrtovanje je v letu 1971 ustvaril 809.854,40 din realizacije, pri čemer so nastali direktni stroški v višini 580.723,20 din.

Urejevalna dela znašajo po ceniku za leto 1971.

a/ za popolno premerbo drevja	150,06 din/ha
b/ za delno premerbo drevja /Bitterlich/	86,55 din/ha
c/ za okularno in tablične cenitve	81,56 din/ha

Dokončno urejenih gozdov je bilo okoli 8.000 ha, kar predstavlja približno 1/10 površine gozdov, s katerimi gospodarja Gozdno gospodarstvo Novo mesto.

Terenska in pisarniška dela obrata za gozdarsko načrtovanje so se izvajala na enotah Novo mesto-jug, Trebnje I in Trebnje II, pisarniška dela pa še na enotah Tanča gora in Črnomelj. Obrat je v pomladanskem času 1971 izvedel terensko signalizacijo družbenih gozdov za izdelavo osnovne državne karte na področju Roga, Radohe in Gorjancev. Preko celega leta je obrat, predvsem pa vodja obrata sodeloval pri sestavi gozdnogospodarskega načrta za novomeško gozdnogospodarsko območje za dobo 1971-1980.

Osnutek območnega načrta je bil izdelan v oktobru 1971 in posredovan Sekretariatu za gospodarstvo v Ljubljani. Območni načrt predstavlja timsko delo, ki so ga opravili strokovni delavci pri Gozdnem gospodarstvu Novo mesto. Načrt je proučil strokovni kolegij na posebni seji. V dokončen sprejem je bil načrt predložen na skupno sejo delavskega sveta in sveta lastnikov gozdov pri GG Novo mesto dne 5.5.1971, ko sta oba sveta dala soglasje na planirani 10-letni etat in dne 7.2.1972, ko sta oba sveta dala soglasje na načrt kot celoto. Sedaj je načrt v potrditvenem postopku na Republiškem sekretariatu za kmetijstvo in gozdarstvo v Ljubljani. Potrditev pričakujemo v prvi polovici leta 1972.

Obrat za gozdarsko načrtovanje je v letu 1971 sestavil in posredoval 12 letnih načrtov v potrditev skupščinam občin Novo mesto, Črnomelj, Metlika in Trebnje. Vsi načrti so bili potrjeni.

Na sekretariatu za gospodarstvo v Ljubljani so bili v letu 1971 potrjeni načrti naslednjih gozdnogospodarskih enot:

1. Črmošnjice	- obnovitveni
2. Semič	- osnovni
3. Trebnje I	- prilagoditveni
4. Straža-Toplice	- obnovitveni
5. Šentjernej	- obnovitveni
6. Novo mesto-sever	- obnovitveni
7. Metlika	- osnovni
8. Trebnje SLP-1	- prilagoditveni
9. Padež	- prilagoditveni
10. Hmeljnik	- prilagoditveni
11. Radoha	- prilagoditveni
12. Soteska	- prilagoditveni
13. Brezova reber	- prilagoditveni

Za 11 gospodarskih načrtov so bile izdane tudi odločbe o potrditvi, medtem ko za 2 enoti /Semič, Črmošnjice/ odločbi še nista izdani zaradi neurejenih lastninskih odnosov med KZ Črnomelj in GG Novo mesto. Obe gospodarski organizaciji sta se že tudi o tem sporazumeli, časovni zadržek predstavlja le tehnična izvedba /prepisi/.

Za izvedbo urejevalnih del so nujno potrebne ustrezne katastrske, gospodarske ter osnovne državne karte. Za to delo je na obratu zadolžen geometer, ki je pooblaščen tudi za terenske izmere, katere po potrebi tudi opravlja. Te izmere so vezane predvsem na površine družbenih gozdov v spornih primerih z zasebnimi površinami, kakor tudi za arondacije.

Geometer aktivno sodeluje pri izdelavi osnovne državne karte M 1 : 5000 in 1 : 10 000 za desni breg Krke - področje Roga, Radohe in Gorjancev s skupno površino 22.700 ha. Od tega je okrog 1/2 družbenih gozdov - GG Novo mesto, ostala polovica pa so zasebne gozdne in kmetijske površine. Izvajalec del je geodetski zavod Ljubljana. Karta se izdeluje na moderen način s pomočjo snemanja terena iz aviona. Stroške izdelave karte si delijo: republika 70 %, ostalih 30 % pa občina Novo mesto in Gozdno gospodarstvo Novo mesto. Tako osnovno državno karto imamo že izdelano in v uporabi za področje Mirne gore z okolico s skupno površino okrog 19.000 ha.

Kot posebno prilogo podajamo tudi poročilo referenta za arondacijo in gozdni kataster tov. Franca Kopiča. Le-to je naslednje:

Arondacijo gozdne posesti Gozdnega gospodarstva Novo mesto so v tem letu izvajali v glavnem gozdni obrati. Gozdni obrati so dajali tudi predloge za zamenjavo ali odkup gozdnih zemljišč na podlagi prošenj občanov in lastne pobude. Izvajali so cenitve gozdnih parcel. Vse zadeve pri zamenjavi in odkupu zemljišč je dokončno potrjeval delavski svet podjetja. Pogodbe, zemljiškoknjižne predloge in zemljiškoknjižne sklepe je sestavil referent za arondacijo in gozdni kataster.

Kupoprodajnih pogodb je bilo sklenjenih 25, pri čemer se je gozdna posest GG Novo mesto povečala za 13 ha.

Tudi v tem letu zamenjave gozdnih parcel v korist našega podjetja niso napredovale, čeravno so imeli obrati večjo samostojnost. V tem letu je bilo sklenjenih 7 menjalnih pogodb. Obravnavala so se še druga vprašanja pri arondaciji kot so razna odpisna dovoljenja med KZ Metlika in Črnomelj, ki so bila le delno realizirana, delno pa tudi ne zaradi raznih zaprek zemljiškoknjižnih zadev, kot so pravica uporabe družbene lastnine ene ali druge organizacije, ki nimajo pooblastil in zakonitih odločb o lastnini in podobno. Tudi nerešenih zadev, ki smo jih imeli skozi vse leto, je bilo precej. Pri tem so nastale razne zapreke, zaradi ovir pri zemljiškoknjižnih zadevah, kot so zemljiškoknjižna bremena, neurejenost lastništva in podobno.

Gozdni kataster se je tudi v tem letu urejeval in dopolnjeval za gozdove last Gozdnega gospodarstva Novo mesto. Gozdni kataster za območje občin Črnomelj in Grosuplje je še vedno neurejen, ker občini še nista izdali odločb o dodelitvi gozdov Gozdnemu gospodarstvu Novo mesto. Tu so predvsem gozdovi vknjiženi že na bivše podjetje KGP Novo mesto in občino Novo mesto. Po oceni je vknjiženih na Kmetijsko gozdarsko posestvo še 600 ha gozdov, na občino Črnomelj 5500 - 6000 ha in Kmetijsko posestvo Kočevje 1000 ha gozdov. To je skupaj 8600 ha gozdov na področju občine Črnomelj.

S kmetijsko zadrugo Črnomelj smo se sporazumeli za ureditev tega problema. Pripravili smo spiske gozdnih parcel in sestavili dokument za prenos teh parcel na Gozdno gospodarstvo Novo mesto.

Tudi za občino Črnomelj smo pripravili vso dokumentacijo za prenos pravice uporabe občinskih gozdov na našo gospodarsko organizacijo. Vsa dokumentacija je že dostavljena občini. Na področju občine Grosuplje gospodarji naša gospodarska organizacija s 240 ha gozdov. Približno 90 ha gozdov je ostalo še nepreknjiženih na našo gospodarsko organizacijo.

V naslednjem letu bo potrebno intenzivno delati na ureditvi gozdnega katastra in arondaciji zasebnih enklav.

Tone Hočevar, dipl. ing.

8. KOMERCIALA

Organizacija dela komercialne službe se v primerjavi s prejšnjimi leti ni bistveno spremenila. Sprememba je nastala samo pri odpremni službah, ki so sedaj priključene k posameznim obratom. Ravno tako so priključena h gozdnim obratom tudi skladišča za maloprodajo.

Tudi v tem letu smo se dogovarjali z lesno industrijo, potrošniki celuloznega lesa in ostalih gozdnih sortimentov o količinah dobav posameznim kupcem. Na podlagi dogovorov so bile sklenjene pogodbe, ki so več ali manj realizirane, izjema je le pogodba s tovarno celuloze Krško, ki ni bila realizirana zaradi prevelike zamude v poravnavi dolgov. Isto velja tudi za IMV Novo mesto ter še za nekatere manjše kupce, kar pa ni v večji meri vplivalo na realizacijo. Pogodbe so bile sklenjene v glavnem za letne dobave z obrestno mero 9 do 12 %. Pridržali smo si pravico, da v primeru neplačila lahko odstopimo od pogodbe, vendar se te pravice nismo posluževali, ker bi morali spričo splošne nelikvidnosti odstopiti dejansko od vseh sklenjenih pogodb. V tem pogledu so izjeme le izvozna podjetja kot so Slovenijales Ljubljana, Jadran Sežana ter Kurivoprodaja Ljubljana, ki v glavnem vse račune poravnajo še pred iztekom dogovorjenega roka plačila.

Realizacija v letu 1971

Če navedemo nekaj podatkov lahko ugotovimo, da je bila fakturirana realizacija v letu 1971 nekoliko večja kot v letu 1970. Če jo primerjamo po posameznih mesecih ugotavljamo, da je bila včasih nižja od preteklega leta, včasih pa višja.

Primerjava je naslednja:

Mesec	Realizacija		Razlika
	V letu 1970	v letu 1971	
Januar	1.857.470,65	962.660,80	- 894.809,85
Februar	2.704.550,15	3.870.372,40	+ 1.165.822,25
Marec	2.576.033,85	4.466.273,10	+ 1.890.239,25
April	3.604.002,95	4.882.249,00	+ 1.278.246,05
Maj	4.078.088,15	4.118.872,25	+ 40.784,10
Junij	3.719.416,20	4.571.757,95	+ 852.341,75
Julij	3.055.448,55	3.141.958,65	+ 86.510,10
Avgust	3.556.617,80	3.481.018,85	- 75.598,95
September	3.589.989,60	3.659.481,30	+ 69.491,70
Oktober	4.176.385,35	3.883.855,60	- 292.529,75
November	3.187.643,56	3.009.184,45	- 178.459,10
December	3.555.111,40	3.272.244,75	- 282.866,65
Skupaj:	39.660.758,20	43.319.889,80	+ 3.659.131,60

Če primerjamo realizacijo v I. in II. polletju bomo ugotovili, da je realizacija v I. polletju občutno porasla, medtem ko je v II. polletju nekoliko padla. Primerjava je takale:

	1970	1971	
I. polletje	18.539.561,95	22.872.165,50	+4.332.603,5
II. polletje	21.121.196 25	20.447.724,30	- 673.471,9

Zgoraj navedeni potek realizacije je med drugim rezultat ugodne pomladi in slabih vremenskih prilik v jeseni. Omenimo še, da smo imeli v letu 1971 v maloprodaji še za 1.906.198,05 din prometa, kar je za 67,7 % več kot v letu 1970.

Izvoz

Z večjim prizadevanjem pri izvozu gozdnih sortimentov je komercialni službi uspelo plasirati precejšnje količine sortimentov na zunanje tržišče in to predvsem v države s konvertibilno valuto. Pri tem smo dosegli precej višje prodajne cene posameznih sortimentov, pa tudi hitrejši dotok denarja. Tako smo izvozili blaga v letu 1970 za 4.231.793,40 din vrednosti, v letu 1971 pa za 7.993.451,95 din vrednosti. Razlika je torej + 3.761.658,55 din ali za 88 % več kot v preteklem letu.

Izvažali smo predvsem bukova drva za kurjavo, hlodovino raznih trdih in mehkih listavcev, bukove in hrastove železniške prage, jelove pilote ter bukov in hrastov jamski les. Izvoz bi bil lahko večji, če povpraševanje na zunanjem trgu v drugi polovici leta ne bi stagniralo. Mogoče tudi včasih sami nismo bili dovolj elastični pri sami pripravi iskanih sortimentov. Od skupne vrednosti smo izvozili na tržišča s konvertibilno valuto 98,2 % in le 1,8 % na tržišča s klirinškim obračunom.

Izvoz važnejših gozdnih sortimentov je bil naslednji:

Sortiment	Količina	Vrednost din	Poprečna cena	Cena na dom.trgu
Jamski les iglavcev	97,61 m ³	42.211,45	432,45	200,00
Drogovi iglavcev	36,20 "	19.607,75	541,65	313,65
Piloti jel.smreke	1.229,16 "	656.144,45	533,81	289,53
Drob.tehn.les iglav.	380,00 "	192.954,55	507,77	300,00
Bukovi hlodi III.	374,95 "	125.325,70	334,25	298,85
Hrastovi hlodi	675,20 "	324.410,85	480,46	402,13
Javor hlodi	1.320,45 "	755.771,42	572,35	418,37
Brestovi hlodi	358,36 "	145.051,40	404,76	348,78
Orehovi hlodi	10,23 "	10.547,15	1.031,00	
Češnja hlodi	94,38 "	39.812,40	421,83	340,10
Hlodi lipe	32,10 "	13.484,25	420,07	178,20
Hlodi akacije	41,34 "	16.341,70	395,30	
Hrastov jam.les	231,65 "	95.216,05	411,05	170,00
Bukov jamski les	1.335,87 "	369.219,05	276,38	150,00
Hrastovi piloti	58,58 "	36.840,50	628,90	
Cel.les meh.k.list.	1.871,00 prm	269.267,40	143,91	109,55
Taninski les	362,00 "	43.200,60	118,35	103,70
Drva listavcev	22.485,16 "	2948.916,20	131,14	92,35
Hrastovi pragi	8.545 kom	742.182,00	86,85	
Bukovi pragi	13.265 "	1030.731,60	77,70	
Hrastov kretn.les	72,85 m ³	93.832,15	128,80	

Cene

Če primerjamo dosežene izvozne cene s cenami na domačem tržišču, opazimo velika odstopanja, ki se kažejo v tem, da so cene na zunanjem tržišču znatno višje od cen na notranjem trgu. Slednje so že od novembra 1970 pa vse do danes zamrznjene in je bilo izključeno vsako zvišanje cen. Bile so sicer razprave o formiranju prodajnih cen na podlagi družbenih dogovorov, do konkretnega sporazuma med proizvajalci t.j. gozdnimi gospodarstvi in potrošniki kot so lesna industrija, tovarne celuloze in rudniki ter ostali potrošniki, pa ni prišlo. Sporazum o višjih cenah je bil dosežen samo za taninski les kostanja in za celulozni les mehkih listavcev. Tako je bila prodajna cena taninskega lesa zvišana od 70,00 din na 110,00 din za prm, cena celuloznega lesa mehkih listavcev pa od 85,00 din na 100,00 din za prm.

Da so kljub težavam dosegli pri nekaterih sortimentih višje cene, smo to uspeli le z izdelavo vrednejših sortimentov ter z izdelavo imenovanih komisijonov po posebnem naročilu kupca.

Reklamacije

V letu 1971 smo imeli nekaj prigovorov s strani odjemalcev glede na količino in kakovost dobavljenega blaga. Največ prigovorov smo imeli pri celuloznem lesu in to zaradi količine, manj pa v pogledu kvalitete. Zelo neprijetne reklamacije smo

ineli pri dobavi drogov za vodnjake, ko so nam jih zaradi slabe kvalitete ter neustrezne izdelave stavljali kupci na razpolago. Te reklamacije smo mogli rešiti le z odbitki bodisi na količini, ali pa na ceni. Tem problemom se lahko izognemo samo s pravilno izmero naloženega blaga ter s pravilno izdelavo kot to zahtevajo predpisi standarda.

Jakab Koloman

9. POČITNIŠKI DOM NOVIGRAD

Dom je bil v letu 1971 odprt od 21.6. do 31.8.1971, to je 72 dni.

V tem času je dom dosegel naslednji finančni rezultat v primerjavi z letom 1970.

	1970	1971	Indeks
Celotni dohodek	150.426,54	178.455,10	119
Porabljen material	89.569,70	115.536,65	129
Neproizvodne storitve	4.490,00	10.092,30	225
Terenski dodatek in dnev.	6.528,00	9.804,00	150
Amortizacija	8.968,42	3.069,65	34
Izredni izdatki	4.776,50	768,15	16
Skupaj porabljena sred.	114.332,62	139.270,75	122
Doseženi dohodek	36.093,92	39.184,35	109
Osební dohodki	21.477,25	19.308,10	90
Pogodbene obveznosti	356,75	869,05	244
Zakonske obveznosti	5.214,70	6.052,95	116
Doseženi dobiček	9.045,22	12.954,25	143
Doseženi dobiček je bil po sklepu upravnega odbora razdeljen na:			
Rezervni sklad - obvezni	1.122,40	1.733,95	154
Poslovni sklad	5.222,82	9.020,30	173
Od tega v skup.rezerve	317,25	537,70	169
Na osebne dohodke	2.700,00	2.200,00	81

V letu 1971 v domu ni bilo nobenih investicij. Nabavljeno je bilo le za 890,20 din drobnega inventarja, ki je v celoti odpisan in je v stroških.

Doseženi dohodek ni porasel v sorazmerju s celotnim dohodkom, predvsem zaradi povečanja cen prehrabnenih artiklov in drugih režijskih stroškov /najemnina sob/. Veliko povečanje dobička

za 43 % je posledica nizkih osebnih dohodkov, saj so le-ti manjši od leta 1970 za 10 % in pa nižje amortizacije v letu 1971. Ta dosega v letu 1971 komaj 34 % vkalkulirane amortizacije v letu 1970, ko je bila obračunana za celo leto.

V samem poslovanju doma ni bilo zastoja pri plačilnih obveznostih, Dom je bil ves čas likviden.

Dom je v letu 1971 posloval 72 dni, kar predstavlja pri kapaciteti 35 ležišč 2520 dnevni penzionov. Le-ti so bili izkoriščeni takole:

	1970	1971	Indeks
Člani kolektiva	1503	1890	126
Otroci članov kolektiva	743	805	108
Tuji gosti	1511	1010	67
Skupaj:	3757	3705	99

Iz gornje tabele je razvidno, da je zasedenost doma presegla dejansko kapaciteto za 47 %, kar gre predvsem na račun prehodnih tujih gostov. V letu 1971 je bil občuten prenik v korist članov kolektiva, napram tujim gostom in sicer v razmerju 73 : 27 napram letu 1970 ko je bilo 60 : 40.

Število dnevni penzionov je prekoračeno tudi zaradi najemanja sob pri zasebnikih.

V letu 1971 je bila določena cena za člana kolektiva v polnem znesku 32,00 din. Od tega je plačal član kolektiva 15,00 din, razliko 17,00 din pa je regresiralo matično podjetje. Cena za otroke članov kolektiva je bila 16,00 din od tega je plačal član 7,50 din, razliko 8,50 din pa je regresiralo podjetje.

Pregled cen:				Indeks	
	1969	1970	1971	1969:71 + 1970/71	
Polna cena član.kolek.	25,00	31,00	32,00	128	103
otroci član.kolekt.	12,50	15,50	16,00	128	103
Tuji gosti	28,00	38,00	38,00	136	100
Dejanska cena članov kolektiva	12,50	15,00	15,00	120	100
Otroci član.kolektiva	6,75	7,50	7,50	111	100
Regres podjetja je znašal za odrasle	12,50	16,00	17,00	125	106
Otroci član.kolekt.	6,75	8,00	8,50	126	106

Iz gornjega je razvidno, da so se cene v letu 1970 napram 1969 veliko povečale, v letu 1971 pa je to povečanje minimalno in znaša samo 3 %. Lastna udeležba članov kolektiva je v letu 1971 ostala nespremenjena, dočim se je regres podjetja povečal za 6 %.

Cene se v letu 1971 niso dvignile, četudi so narasle cene prehrani in režijski stroški.

Za leto 1972 pa bo potrebno izvršiti korekturo cen.

V letu 1971 je bilo porabljeno za 138.525,80 din prehrambenih artiklov in režijskih stroškov. Na en dnevni penzion odpade $138.525,80 : 3705 = 37,39$ din, kar je za 8,17 din več kot v letu 1970. Lastna cena je res veliko porasla, to je za 28 %, a to je bilo le odraz splošnega porasta cen. Da dom ni bil tako polno zaseden, bi bila polna lastna cena mnogo večja.

Pregled lastne cene:

	1970	1971	Indeks
Stroški prehrane	109.776,52	138.525,80	127
Lastna c.za vse penzione	29,22	37,39	128
Lastna cena brez tujih gostov	47,81	44,65	94

Če odbijemo za tuje goste direktne stroške prehrane, ugotovimo, da je lastna cena za člane kolektiva padla za 6 % zaradi večje udeležbe.

V bifeju doma je bilo v letu 1971 prodanih pijač v primerjavi z letom 1970:

	1970	1971	Indeks
Prodane pijače	42.035,20	45.513,20	108
Stroški nabave	22.388,30	21.506,90	96
Prometni davek	5.265,35	3.805,50	72
Osebni dohodek	4.700,00	4.700,00	100
Doseženi dohodek	9.681,55	15.500,80	160

Iz gornjega je razvidno, da je bil v letu 1971 velik porast dohodka od prodanih pijač, kar za 60 %. To je predvsem rezultat večje nabave in prodaje vina, kjer ni velik prometni davek in pa zaradi precejšnjega dviga cen pri pijačah. Dohodek od pijač je dejansko pripomogel k dobremu uspehu doma v letu 1971. Ta bi bil veliko večji, če bi se osebje znalo prilagoditi popraševanju gostov.

V domu so se v letu 1971 zopet pojavile težave z osebjem, saj se j~~v~~ strežbi in administraciji zamenjalo 6 deklet. Zaradi tega tudi poslovanje ni bilo urejeno tako kot bi bilo normalno. Zaposlena pa je bila tudi 1 oseba manj, kar je preveč obremenilo 4 zaposlene.

V letu 1972 je potrebno zagotoviti, da bo zaposlenih 5 oseb, da bo delo normalno teklo in da osebje ne bo preobremenjeno.

Ravno tako je potrebno, da se sezona v letu 1972 glede na prijave podaljša vsaj za 20 dni. Do začetka sezone pa je treba popraviti postelje in obložiti stene ob morski strani.

Kovačič Alojz

10. DELO ORGANOV UPRAVLJANJA

Organom upravljanja je potekla dveletna mandatna doba. Dosedanja organizacija upravljanja je zgrajena v smislu dogovora v javni razpravi, ki jo je vodila Socialistična zveza o zakonu o gozdovih. Ta se deli na samoupravno skupnost lastnikov gozdov, ki obravnava zadeve privatnih gozdov in organe upravljanja podjetja, ki obravnava zadeve družbenih gozdov. Oboji skupaj pa obravnava oziroma odločajo o zadevah, ki so skupnega pomena.

Od volitev do danes sta imela svet lastnikov gozdov in delavski svet 5 skupnih sej. Na sejah sta sklepala:

- o periodičnih obračunih in zaključnih računih podjetja in o delitvi dohodka,
- sprejela sta določilo o količinah in vrstah lesa za domačo uporabo,
- potrjevala sta gozdnogospodarske načrte,
- sprejela sta letne gospodarske načrte,
- sprejela sta dokončno besedilo statuta podjetja,
- razpravljala sta o vrnitvi gozdnih parcel kmetom vasi Vrbovec, ki so jih v letih 1960 do 1962 podarili kmetijski za drugi Trebnje,
- sprejela sta območni načrt za novomeško gozdnogospodarsko obnočje,
- razpravljala in sklepala sta o sanoupravnem sporazumu,
- sprejela sta sklep o ceni lesa na panju.

Delavski svet podjetja je imel v tej mandatni dobi 12 sej, na katerih je sklepal o naslednjem:

- o delitvi osebnih dohodkov,
- o nabavi osnovnih sredstev,
- dopolnjeval je pravilnik o normah in druge pravilnike in poslovnike za katere je po statutu pristojen,
- potrjeval je nakup, prodajo in zamenjavo gozdnih parcel,
- odločal je o pristopu GG v poslovno združenje gozdnogospodarskih organizacij in mehanografskemu centru Ljubljana,
- potrjeval je letne inventure,
- razpravljal je o varnem delu na delovnih mestih,
- razpravljal je o splošnem ljudskem odporu in organizaciji civilne zaščite,
- reševal je razne prošnje in pritožbe.

Svet lastnikov gozdov je imel 3 seje na katerih je:

- odločal o višini biološke amortizacije in režije,
- o problematiki odkupa lesa gozdnogojitvenih in varstvenih delih v privatnih gozdovih,
- o višini odkupnih cen za gozdne proizvode,
- reševal je razne prošnje in pripombe.

Delavski svet podjetja in svet lastnikov gozdov imata po 19 članov.

Zaradi hitrejšega izvrševanja nekaterih konkretnih zadev sta oba sveta izvolila naslednje odbore in komisije:

Odbor za cene /po trije člani iz kolektiva in od lastnikov gozdov/. Ta odbor je imel 2 seji, na katerih je povečal nekatere cene gozdnih sortimentov.

Odbor za prošnje in pritožbe /po dva člana vsakega sveta/.

Statutarno komisijo /po pet članov vsakega sveta/, ki je zasedala dvakrat v zvezi z uskladitvijo statuta s pripombami občinske skupščine Novo mesto.

Komisijo za usklajevanje gozdnogospodarskih načrtov.

Svet lastnikov gozdov je imenoval 3-članski odbor za prošnje in pritožbe z nalogo, da rešuje pritožbe, ki se nanašajo na biološko amortizacijo.

Delavski svet pa je izvolil:

Odbor za družbeni standard /9 članov/. Imel je 11 sej, na katerih je poleg ostalih zadev reševal prošnje za posojilo za gradnjo stanovanj.

Odbor za kadre /9 članov/. Sestal se je 14 krat. Razpravljal je predvsem o kadrovskih zadevah.

Odbor za izrekanje ukrepov /3 člani/ se je sestel osemkrat in je rešil 29 zadev.

Odbor počitniškega doma /5 članov/ je na petih sejah razpravljal o poslovanju počitniškega doma.

Uredniški odbor Dolenjskega gozdarja /6 članov/ se je sestel 1-krat.

Komisija za nagrajevanje /7 članov/ je na štirih sejah razpravljala o spremembah in dopolnitvah pravilnika o delitvi OD.

DS je imenoval tudi razne druge komisije. Skratka v raznih organih upravljanja v merilu podjetja in na obratih sodeluje 229 delavcev in lastnikov gozdov.

Gozdno gospodarstvo Novo mesto sestavlja 6 gozdnih obratov,

gradbeni obrat, obrat za gozdarsko načrtovanje in uprava. Skupaj je zaposlenih 690 delavcev, od tega:

- inženirji	16
- tehniki	57
- logarji	27
- del.v knjig.in admin.	50
- gazdarjev-delavcev v izkoriščanju in gojenju gozdov	327
- šoferji, traktoristi, strojniki	34
- cestarji	25
- vozniki in nosači	24
- nakladalci	64
- delavci v drevesnici	37
- ostali	29

Gozdno gospodarstvo ima 78499 ha gozdnih površin, od tega 26.219 ha družbenih in 52.280 ha privatnih gozdov.

Po podatkih, ki jih inano, je na obnočju gozdnogospodarskega obnočja 17.564 lastnikov gozdov. Od tega je 7900 gozdnih posestnikov, ki se ukvarjajo pretežno s kmetijstvom.

Franc Markovič

11. FINANČNA ANALIZA POSLOVANJA

Podjetje dosega svoje dohodke s prodajo vseh vrst gozdnih proizvodov iz družbenega in zasebnega sektorja, kar predstavlja pretežni del realizacije in s svojimi storitvenimi dejavnostmi kot so: gojenje gozdov, gozdno gradbeništvo, prevozništvo, razrez lesa na žagah ter druge storitve.

Vsi dohodki sestavljajo celotni dohodek, ki je bil v letu 1971 dosežen v višini 52,788.305.- din. V primerjavi z letom 1970 je le-ta povečan za 12,9 %. Na povečanje je vplivalo delno povečanje prodaje gozdnih proizvodov /za 1 %/, povečan obseg storitev /za 33 %/ in povečanje prodajnih cen, doseženih pri izvozu gozdnih proizvodov /poprečno povečanje vseh cen za 8 %/.

Celotni dohodek in delež izvoza v letih 1970 in 1971 je razviden iz tabele:

	1970	1971	Indeks
Celotni dohodek-donači trg	42.530.842.-	44.794.853.-	105,3
Celotni dohodek-izvoz	4.231.794.-	7.993.452.-	188,9
Skupaj	46,762.636.-	52,788.305.-	112,9
Delež izvoza v celot.dohod.	9 %	15 %	166,7

Iz celotnega dohodka mora podjetje pokriti vse stroške poslovanja z obveznostmi do družbe in skrbeti za to, da ustvari sredstva za razširitev materialne baze podjetja /akumulacija/ in za zadovoljitev skupnih potreb delovne skupnosti.

V navedenih dveh letih je podjetje krilo iz celotnega dohodka naslednje stroške:

	1970	1971	Indeks
1/ Poslov.stroški in družb. obveznosti	20,505.465.-	23.213.141.-	113,2
2/ Anortiz.osnov.sredstev	2,121.565.-	2.305.314.-	108,6
3/ Osebni doh. /prispevki	19,835.829.-	23.198.323.-	117,0
Skupaj	42,462.859.-	48,716.687.-	114,7
Ostanek dohodka za sklade	4,299.777.-	4,071.618.-	94,7
Delitev na sklade podjetja:			
- rezervni sklad	213.310.-	293.597.-	137,6
- poslovni sklad	3,186.467.-	2,181.221.-	68,5
- sklad skupne porabe	900.000.-	1,596.800.-	177,4

Delitev dohodka na osebne dohodke in sklade podjetja je izvršena po določbah samoupravnega sporazuna o merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov gozdarstva. Pri tem ugotavljamo, da imajo podjetje doseženo stimulacijo, ki znaša 12 %, minimalna akumulacija pa je presežena za 4 kratni znesek.

V letu 1971 je bilo povprečno zaposlenih 746 delavcev, od tega 708 v rednem delovnem razmerju in 38 pogodbenih delavcev.

Poprečni osebni dohodek za leto 1971 znaša 1.674,55 din na delavca in je za 20 % večji od leta 1970.

Posebni podatki za leto 1971:

	Znesek	Delež v celotnem dohodku
Stroški reklame	27.318.- din	0,05 %
Stroški reprezentance	38.025.- din	0,07 %
Izplačane kilometrine	271.826.- din	0,51 %
Izplačane dnevnice in sejnine	147.689.- din	0,28 %
Izplačani terenski dodatki	995.499.- din	1,89 %

Ti stroški so izplačevani po pravilnikih in sklepih organov podjetja na podlagi odobrenih računov in obračunov. Stroški so nizki. Terenski dodatki, dnevnice in kilometrina so izplačevane v nižjih zneskih, kot jih dovoljuje samoupravni sporazun.

Gospodarjenje z zasebnimi gozdovi v letu 1971:

	Znesek din	Struktura
Celotna prodaja lesa iz zas.sek. 41.527 m ³ x 296,74 =	12,322.728.-	100 %
Stroški, ki jih je inelo podjetje z odkupom in prodajo pa so:		
Stroški odkupa, odpreme	41,527 m ³ x 204,67 = 8,499.235.-	69,0 %
Popravila poti	41,527 m ³ x 3,61 = 150.000.-	1,2 %
Biološka amortizacija	41.527 m ³ x 45,38 = 1,884.490.-	15,3 %
Stroški gospodarjenja /fiksni/	41.527 m ³ x 42,32 = 1,757.349.-	14,3 %
Skupaj	41.527 m³ x 295,98 = 12,291.074.-	99,8 %

Poleg 150.000,00 din je bilo za popravilo gozdnih cest in poti porabljenih iz naslova družbenih gozdov 275.450 din ali skupaj 425.450,00 din ali na vsak odkupljen m³ lesa 10,35 din.

Dobiček 41.527 m³ x 0,76 din 31.654.- din 0,2 %

Dobiček zasebnega sektorja je skupaj s sredstvi, ki jih daje podjetje namenjen za popravila gozdnih poti v zasebnem sektorju v letu 1972. Ta sredstva skupaj znašajo 200.000.- din, ki se bodo porabila kot soudeležba za popravilo gozdnih poti. Razdeljena pa bodo v razmerju s količino odkupljenega lesa.

Gozdnogojitvena in urejevalna dela v zasebnem sektorju v letu 1971:

Vrednost izvršenih del znaša:	znesek	Struktura
gozdnogojitvena dela	1,810.010.- din	73,7 %
urejevalna dela	646.844.- din	26,3 %
Skupaj:	2,456.854.- din	100 %

Ta dela so bila plačana:

iz zbrane biološke amort.zaseb.sek.	2,212.347.- din	90,0 %
iz sredstev podjetja /družb.sekt./	244.507.- din	10,0 %

Investicije in druge naložbe v gozdove:

	1970	1971	Indeks
Gradbeni objekti /ceste, zgradbe/	1,224.167.-	1,348.295.-	110,2
Nabava opreme	2,081.902.-	2,116.068.-	101,6
Drugo /gozdovi, nasadi, in drugo/	54.716.-	1,464.114.-	-
Skupaj:	3,360.785.-	4,928.477.-	146,6

	1970	1971	Indeks
Gozdnogojit.in urejeval.dela	4,983.578.-	5.906.696.-	118,5
Druge naložbe	144.579.-	287.562.-	198,3
Popravila poti v zaseb.gozd.	317.388.-	275.450.-	86,9
Vsega	8,806.330.-	11.398.185.-	129,4

Te naložbe so bile plačane:

Iz lastnih invest.sredstev	3,360.784.-	3.820.948.-	113,7
Iz biološke amort.ZS	1,757.310.-	2.212.347.-	125,9
Iz kreditov	-	1,107.528.-	-
Iz dohodka podj. /stroški/	3,688.236.-	4,257.362.-	115,4

Za investicije v intenzivne nasade in podjetje odobren investicijski kredit v znesku 1.760.000 din. Od teh sredstev je bilo porabljenih v letu 1971 din 1,107.528.-.

Terjatve in obveznosti:

Terjatve od kupcev za prodano blago in opravljene storitve znašajo ob koncu leta 1971 din 14,642.707.- in so za 22,4 % večje kot ob koncu leta 1970. Plačevanje s strani kupcev se je v letu 1971 poslabšalo, poprečno pa so kupci poravnavali svoje dolge v 89 dneh, medtem ko je bilo v letu 1970 plačevanje vezano na 67 dni.

Obveznosti do dobaviteljev znašajo 2,528.340.- din in so v primerjavi z letom 1970 za 26,2 % večje.

V poslovanju v letu 1971 je podjetje uporabljalo 9,786.556.- din obratnih sredstev, od tega 8,185.735.- din lastnih in 1.600.821.- din izposojenih.

Počitniški dom Novigrad je v letu 1971 realiziral 114.322,62 din dohodka ali 22 % več kot prejšnje leto. V taken razmerju so tudi stroški.

Dom je posloval 72 dni in je bil popolnoma zaseden. V ten času je bilo opravljenih 3705 dnevni penzionov ali za 47 % več kot je zmožljivost doma. V domu je koristilo svoj redni dopust 88 članov kolektiva, 185 družinskih članov in 14 drugih, ali za 26 % več kot prejšnje leto. Dnevni penzion za člane kolektiva je bil 32,00 din za ostale pa 38,00 din.

Na kratko lahko ocenimo zaključni račun takole:

- Celotni dohodek je za našo količino proizvodnje primerno visok. Zaloge v dohodku so ocenjene realno oz. zelo strogo.
- Stroški proizvodnje so sicer porastli za 15 % vendar je to povečanje opravičljivo, ker splošna podražitev v državi znaša okrog 18 - 20 %.

- Osebni dohodki niso pretirani - niti pri visokokvalificiranih delavcih niti pri fizičnih, ki delajo v gozdarstvu v zelo težkih razmerah.
- V zaključnem računu je razvidno, da pri GG ni nepravilnosti glede raznih izplačil in ne pretirane porabe za kilometrino, reprezentanco in reklamo.
- Svoje obveznosti do družbe in dobaviteljev plačujemo v redu, Kljub splošni nelikvidnosti nam je dosedaj uspevalo plačevati v kratkih rokih delo voznikov in les, ki nam ga prodajajo lastniki gozdov.
- Z izločitvijo primerne deleža na poslovni sklad /za opremo, investicije ter za obratna sredstva/ in na sklad skupne porabe bomo vsaj nekoliko zvišali stanovanjski standard zaposlenih.

Tone Kraševc

12. USPEŠNOST POSLOVANJA DELOVNIH ENOT

Številke iz zaključnega računa za leto 1971 nam povedo, da smo kar dobro gospodarili. Dosegli smo višino dohodka, ki omogoča pokritje vseh osebnih dohodkov, ki smo jih izplačali med letom, onogoča pa tudi zvišanje osebnih dohodkov in poslovnih skladov.

K dobremu finančnemu uspehu so pripomogli člani vseh delovnih enot, le s to razliko, da so ineli nekateri več uspeha, drugi pa nekoliko manj. Več uspeha so ineli tisti, ki so se bolj trudili, pa čeprav so ineli boljše pogoje /"boljšo hosto"/ za gospodarjenje kot drugi.

Kako smo gospodarili na posameznih obratih, nam povedo številke, ki jim pravimo količniki uspešnosti poslovanja. Količnik je lahko enak številki 1, večji od 1 ter manjši od 1. Če so člani delovne enote poslovali v dveh obdobjih z enakim številom zaposlenih in z enakini sredstvi in pri tem/dosegli v obeh letih enak obračunski neto dohodek, ima ta delovna enota količnik enak 1. /Kako ugotavljamo uspeh poslovanja, inamo bolj podrobno opisano v pravilniku o delitvi dohodka/.

Pri vseh delovnih enotah so dosegli količnik uspešnosti poslovanja, ki je večji od 1, kar je razvidno iz sledeče tabele:

Delovna enota	Leto 1970	Leto 1971 za 9 nes.	Leto 1971
GO Novo mesto	1,44	1,02	1,10
GO Straža	1,50	1,13	1,06
GO Podturn	1,53	1,31	1,09
GO Črnošnjice	1,26	1,34	1,25
GO Črnomelj	1,51	1,41	1,02
GO Trebnje	1,56	1,47	1,28
Gradbeni obrat	1,38	-	1,14
Poprečni količnik		1,21	1,10

Navadno nismo zadovoljni s tem, da izvemo samo za količnike, posebno, če je za našo enoto nepričakovano najhen. Takrat hočemo slišati tudi nekaj o tem, kaj je bilo dobrega in kaj slabega.

O količnikih uspešnosti poslovanja smo razpravljali že na vseh sestankih. Povsod smo prišli do zaključka, da je naš način ugotavljanja uspešnosti poslovanja zelo "lepo" zanišljen, nina pa pogojev, da bi lahko prišli do tistega, kar se je v resnici v poslovnem letu dogajalo v proizvodnem procesu vsake delovne enote. Najosnovnejši pogoj so vsekakor cene, ki se iz leta v leto ne bi smele bistveno spremeniti. Ko smo leta 1966 študirali in sestavljali ta naš pravilnik, nismo mogli predvideti tako strahotnega vsakoletnega /celo vsakonešičnega/ dviga cen. Takrat smo ravno govorili o reformi jugoslovanskega gospodarstva v smislu dokončne uravnovešenosti, a smo le samo lepo govorili, delali pa drugače. Zato ni čudno, če ob vsakem izračunu naših količnikov uspešnosti poslovanja raznišljamo o drugačnem načinu ugotavljanja uspeha poslovanja.

Kljub temu, da količniki ne izražajo samo lastnega truda članov delovnih enot, ampak tudi nekaj tistega, za kar nimajo neposrednih zaslug /vpliv činiteljev izven podjetja/, lahko na osnovi količnikov zapišemo, da se le nismo vsi enako trudili. Gozdni obrat Trebnje in Gozdni obrat Črnošnjice sta nesporno nekoliko več doprinesla k skupnemu uspehu, saj znatno odstopata od ostalih obratov v odkupu in sečnji lesa.

Na koncu pa moramo nekaj zapisati tudi o poprečnem količniku, to je količniku, ki predstavlja hkrati vse delovne enote. Ta količnik znaša 1,10, kar pomeni, da smo v 1971. letu ustvarili za 10 % večji neto dohodek v primerjavi z 1970. letom. To pomeni, če smo v letu 1970 ustvarili 100 din dohodka, smo ga v letu 1971 110 dinarjev. V začetku naslednjega leta bomo zopet izračunali količnik uspeha poslovanja. Če bo večji od 1, bodo večji tudi osebni dohodki in poslovni skladi. Zato moramo ineti vsi ta količnik celo leto vedno pred očmi in se pri delu truditi, kolikor se noreno.

Rustja Janez

SMUČARSKI TEČAJI V ČRMOŠNJICAH

Snučarski klub "Gozdar" pri Gozdnem gospodarstvu, je v zinskih šolskih počitnicah organiziral v Črmošnjicah začetniški in nadaljevalni snučarski tečaj za otroke svojih delavcev in uslužbencev. Tečaj je bil od 23. 1. do 28. 1. 1972.

Najmlajši, stari od šestih do osmih let, so stanovali v Črmošnjicah, starejši pa so se vsak dan vozili tja in nazaj s konbijem podjetja.

Vodji tečaja sta bila Rustja Janez in Virant Kostja, vaditelji snučanja pa Bobnar Prinož, Legan Miha, Legan Jure, Švent Marko in Švent Andrej. Vodstvo tečaja se je zelo trudilo, saj ni tako enostavno skrbeti za kopico nadebudnih otrok. Nekateri od njih so bili celo prvič na snučeh in od doma. Tečaja se je udeležilo 41 tečajnikov, ki so bili zelo zadovoljni, nekateri med njimi pa so si pridobili kar precej snučarskih veščin. Izrazili so željo, da bi se taki tečaji ponovili vsako leto in v še večjem številu.

Po zaključku tečaja je bilo izvedeno tekmovanje v veleslalomu. Rezultati: 1. Štublar /Črmošnjice/, 2. Lukšič B. /Novo mesto/, 3. Kranpelj /N.n./.

Stroški tečaja:

1. Stroški tečajnikov, ki so stanovali v Črmošnjicah	1.820,00
2. Enolončnice	1.140,00
3. Stroški vaditeljev snučanja	2.700,00
4. Vlečnice	1.080,00
	<hr/>
Skupaj:	6.740,00

Tečaja so se udeležili naslednji otroci:

GO Straža

Štor Ada
Muhič Jure

GO Novo mesto

Gričar Ljuba
Gašperšič Peter
Šprajcar Marko
Kastelic Urška
Pavec Brane
Pavec Ladi
Kranpelj Tomaž

Uprava

Markovič Miran
Kovačič Jože
Lukšič Gorazd
Klobčar Vladka
Klobčar Andreja
Mazovec Mateja
Mazovec Iztok
Kure Irena
Kure Brigita
Ban Andrej
Padovan Jože
Lukšič Rok
Lukšič Frenk
Zupančič Mišo
Lapajne Andrej
Avbar Tomo

Gozdni obrat Črnomelj

Fabjan Boris
Hrovatič Tonaž
Brodarič Peter
Barič Vili
Rade Gorazd

GO Črmošnjice

Štublar Branko
Žvab Igor

GO Podturn

Klančičar Dejan

Na koncu še obvestilo, da je bilo 22. 1. 1972 v Črmošnjicah občinsko prvenstvo v veleslalomu. Na tem tekmovalstvu so sodelovali tudi nekateri člani SK "Gozdar" in dosegli naslednje rezultate:

Legan Jure	6. mesto
Legan Miha	7. mesto
Bobnar Primož	9. mesto
Jarc Stane	11. mesto

Alojz Serini

xXx

I. KONFERENCA SINDIKATOV OBČINE NOVO MESTO

V sindikalnem domu je bila dne 26. februarja 1972 I. konferenca sindikatov občine Novo mesto. Sestavljali so jo izvoljeni delegati osnovnih sindikalnih organizacij podjetij, člani občinskega sindikalnega sveta in nadzornega odbora ter predsedniki in tajniki strokovnih odborov in komisij. Na to konferenco so bili povabljeni tudi gostje iz sosednih in obalnih občinskih sindikalnih svetov, ter predsednik sindikatov Slovenije tovariš Kropušek, ki so ga delegati navdušeno pozdravili z aplavzom.

Konferenca je obravnavala zelo bogato gradivo, ki se je v glavnem nanašalo na pogoje dela in življenja zaposlenih delavcev v občini Novo mesto. Uvodni referat je inel predsednik občinskega sindikalnega sveta Novo mesto tovariš Adolf Šuštar. V njem je zajel v širšem smislu vso problematiko delovnih in življenskih pogojev naših delavcev. V svojem referatu se je posebno zavzel za minimalne osebne dohodke delavcev, ki na našem območju ne bi smeli biti nižji kot 1.000 din mesečno. Dalje je govoril o problematiki nadurnega in nočnega dela, o varstvu pri delu, o prihodih in odhodih z dela, prehrani delavcev, nadomestilih osebnega dohodka za čas bolezni, o dopustih in regresiranju, dopustniške dejavnosti, o športni in kulturni dejavnosti, o samsoupravnih odnosih, o stanovanjskem vprašanju delavcev itd.

Na konferenci je bilo navzočih okrog 110 delegatov in gostov. V razpravi je sodelovalo 20 delegatov, ki so predvsem poudarjali, da je potrebno takoj pristopiti k delu in reševati položaj naših delavcev v podjetjih in drugih institucijah. V razpravi sta sodelovala tudi delegata našega podjetja tov. Markovič Franc in Kopič Franc. Tovariš Markovič se je v svoji razpravi v glavnem zavzel za našega gozdnega delavca in prikazal dejansko stanje zaposlenih pri podjetju. Posebno se je zavzel za fizične delavce, ki delajo na težkih delovnih nestih. Vsa ta problematika, ki jo je nakazoval za gozdnega delavca je bila zelo pozitivno ovrednotena in jo bo morala celotna družba tudi upoštevati in reševati. Tovariš Kopič Franc je v svoji razpravi nakazal problematiko nočnega dela žensk in mladoletnikov na področju občine Novo mesto. Zavzel se je za prepoved nočnega dela žensk, mater in gospodinj ter mladoletnikov in za njihovo zaščito v težkem položaju nočnega dela, ki je zdravju škodljivo. Njegova razlaga je bila pozitivno ocenjena.

V štiriurni razpravi se je izkristaliziralo mnenje, da je potrebno vso problematiko reševati kar najhitreje in čimbolj učinkovito, da se našemu delovnemu človeku nudi tisto, kar je neobhodno potrebno za normalno delo in življenje. Delovne organizacije in samoupravni organi bodo morali skupaj s sindikati posvetiti veliko pozornosti in skrbi za svoje delavce, da jim bo življenje lepše in boljše.

Konferenca je sprejela zelo obširne sklepe, zajete v 15 točkah, ki se nanašajo na nadaljnji razvoj in napredek naših delovnih ljudi v okviru občine.

Na koncu svojega dela je konferenca predlagala, da se maršala Jugoslavije Josipa Broza - Tita drugič proglasi za narodnega heroja, zaradi njegovih zaslug pri izgradnji socialističnega družbenega sistema in za velik ugled, ki ga ima Jugoslavija v svetu.

Franc Kopič

xXx

TEŽKI POGOJI PRI DELU V GOZDU *

Rad bi pojasnil nekatere probleme, ki zadevajo pogoje dela in življenja gozdnega delavca. Že na začetku noram opozoriti na izjave nekaterih ljudi, ki pravijo, da je delo v gozdu užitek, da je tam čist zrak, da je gozd primeren za sprehode itc. Toda na žalost to velja samo za turista, ki si zaželi nedeljski vikend preživeti v gozdu. Gozdni delavec pa se nahaja v popolnoma drugačnih pogojih. Pogoji dela gozdnega delavca so fizično zelo naporni. Po analizah, ki jih je napravil zdravstveni zavod v Ljubljani na podlagi meritev dr. Sušnika, pogoji gozdnega delavca ne zaostajajo prav nič za pogoji, v katerih delajo rudarji in železarji. Zamislite si gozdnega delavca, ki gre vsak dan, razen v izrednih vremenskih neprilikah, po več km peš do delovišča in nazaj, brez ustrezne prehrane. Na delovišču mora prenašati do 12 kg težko motorno žago in s tem bremenom obdelovati gozdne sortimente. Pri vsem tem je gozdni delavec podvržen vrsti bolezni kot so prehlad, revmatičnost, bolezni želodca, zmrzline in razne poklicne bolezni, med katere v prvi vrsti spada omrtvičenje rok, naglušnost in kila.

Da je gozdno delo zares tovarna invalidov povedo naslednji podatki:

V letih 1961 do 1970 je bilo od 284 gozdnih delavcev kar 47 invalidsko upokojenih, kar predstavlja 16 %. Od teh sta samo dva inela pri 55 letih starosti 35 let pokojninske dobe. 14 delavcev prejema sicer polno pokojnino po predpisih, ki veljajo za borce, 31 gozdnih delavcev pa je bilo invalidsko upokojenih z 20 - 30 let pokojninske dobe in od 10 do 20 let delovne dobe v gozdarstvu. Na druga lažja dela v podjetju ali izven podjetja se je zaposlilo 64 delavcev. Le-ti so delali v gozdu največ 20 let.

Glede boleznin je gozdarstvo v Sloveniji, to velja tudi za nas, blizu vrha. Sno med tistimi panogami, ki inajo največ boleznin. Po podatkih, ki jih inamo na razpolago, je 5 % delavcev stalno v bolniškem staležu.

Tudi nesreče pri delu so najpogostejše med vseni panogami in kljub vsem možnim ukrepon, ki jih podvzemamo v gozdarstvu, ne upadajo.

Zaradi poklicnih boleznin pri našen podjetju trenutno ne sme delati, ali pa ina onejen čas dela z motorno žago, 21 delavcev.

---

* Iz razprave na konferenci sindikatov občine Novo mesto

Če upoštevamo, da dela v gozdu 184 sekačev, od tega 96 iz drugih republik, ki pa so zaradi večkratnega menjavanja delovnih organizacij in s tem tudi delovnih mest manj podvrženi tem boleznim, je odstotek obolelih občutno previsok. Prihajamo v položaj, ko ne moremo delavca, ki je dal vse svoje fizične sposobnosti, skratka svojo mladost in zdravje gozdu, nikjer zaposliti, saj je večina delovnih mest, kjer so lažji pogoji, s takimi delavci že zasedena. Zaposlitev v drugem podjetju pa je za delavca in delovno organizacijo, v tem primeru za gozdno gospodarstvo neprijetna, lahko trdim, nepravična, pa vendar smo se morali in se bomo morali tudi v bodoče tega posluževati.

Povedal sem, da je večina gozdnih delavcev invalidsko upokojenih že s petdesetimi leti starosti in 25 - 35 let pokojninske dobe. V tem primeru gre za popolno izčrpanost delavca. Ta pa se seveda odraža tudi na osebnem dohodku. Ugotavljamo, da s starostjo gozdnega delavca učinek rapidno pada. Skratka, osebni dohodek je manjši, kar je ravno nasprotno od industrijskega delavca. Nižji osebni dohodek pa vpliva na višino pokojnine oziroma invalidnine. Zato se ne smemo čuditi, da prejemajo invalidski upokojenci 400,00 - 700,00 din invalidnine. To je denar, s katerim se ne da živeti, niti umreti.

Samoupravni organi podjetja so ves čas imeli pred očmi ta nezavidljiv položaj gozdnega delavca. Na področju zaščite delavca je bilo veliko storjenega, pa vendar še nismo dosegli vsega v smeri izboljšanja pogojev gozdnega delavca. Naša skrb je, da položaj gozdnega delavca nenehno izboljšujemo. Ne gre samo za osebne dohodke, ki jih delavec prejme na roko. Več kot doslej bo treba nuditi gozdnemu delavcu, predvsem z naslednjimi ukrepi:

- Nadaljevati z izobraževanjem delavcev za delo na delovnem mestu. Izboljševanje organizacije in tehnike dela, pravilne priprave delovnega orodja, uporabe vseh možnih zaščitnih sredstev, izvajati letne preizkuse znanja iz tvarine varstva pri delu in tečaje za vse delavce s področja prve pomoči.
- Uvajanje nove tehnike dela in nabava potrebnega in primernega delovnega orodja, kot so lažje motorne žage, primerne sekire in osebna zaščitna sredstva.
- Seznanjanje delavcev z analizami nezgod in poklicnih bolezni, skratka prikazovanje posledic nepravilnega dela.
- Redni preventivni periodični pregledi vseh delavcev, ki delajo na fizično težkih delovnih mestih.
- Preskrbeti vsem delavcem toplo malico. Ne ostati pri številu 170 delavcev, ki že prejema toplo malico.
- Redni prevozi delavcev na delo. Čeprav se že vozi 32 % delavcev na delo s svojimi ali podjetniškimi vozili, še ni dovolj storjenega.

- Bolj energično se je treba zavzemati za uvedbo beneficirnega staža gozdnega delavca. Utemeljitev je že podana.
- Proučiti je treba dodatek na stalnost in ga korigirati v smislu ustavnih amandmajev, ki urejajo minulo delo.
- Delavcu, ki je dal vse svoje sposobnosti v mladih letih pripada v starosti večje plačilo, pa čeprav je njegov uspeh manjši.
- Več rekreacije gozdnim delavcem in namensko koriščenje letnih dopustov.
- Tudi osebni dohodki morajo biti primerni delu in pogojem pod katerimi gozdni delavci žive in delajo.

Franc Markovič

*Xx

TEKMOVANJE ZA "FRICOV POKAL"

23. januarja je bilo v Črmošnjicah tradicionalno smučarsko tekmovanje gozdarjev in lesarjev za prehodni "Fricov pokal". Tekmovanje je obeležilo 18-letnico svojega obstoja, udeležilo pa se ga je 21 tekmovalcev. Letos je bila udeležba številnejša kakor prejšnja leta. Novoles je na to srečanje poslal 6 tekmovalcev, od strani gozdarjev pa je tekmovanje popestrilo kar 15 smučarjev, ki so zastopali vse naše gozdne obrate in upravo podjetja. Konkurenca je bila zelo močna, ne samo zaradi vetera-
nov, ampak tudi zaradi rastočega števila mladih obetajočih smučarjev, ki že spreminjajo večletni vrstni red tekmovanja. To je zdravo in hvale vredno. Celo kaže, da bodo ti mladi tekmovalci pred proslavo 20-letnice "Fricovega pokala", nosilci novega vrstnega reda.

Proga je bila precej zahtevna in je bila dolga nekaj več kot 300 m. Vreme je bilo ugodno. Tekmovanje se je končalo brez "padavin".

Rezultat tekmovanja je bil naslednji:

Posamezniki:

1. Medle Slavko - Novoles	11. Krštinc Dušan - Novoles
2. Bobnar Primož - GO Straža	12. Grabrijan Andrej - GO Črnomelj
3. Serini Alojz - Taksacija	13. Rade Jože - GO Črnomelj
4. Rustja Janez - GG	14. Šebenik Janez - GO Črmošnjice
5. Rebernik Drago - Novoles	15. Šepec Tone - Taksacija
6. Golež Janko - Novoles	16. Legan Ludvik - GO Straža
7. Legan Martin - GO Straža	17. Lapajne Rade - Taksacija
8. Knez Franc - GO Črmošnjice	18. Puljak Branko - GO Črmošnjice
9. Japelj Boštjan - Novoles	19. Peterlin Zvone - Novoles
10. Adi Štor - GO Straža	20. Zupančič Bogdan - GO Straža
	21. Jarc Mirko - GO Straža

Ekipno:

1. Novoles: Medle-Rebernik	6. GO Črnomelj: Grabrijan-Rade
2. GG uprava: Serini-Rustja	7. GO Straža II: Štor-Legan
3. GO Straža: Bobnar-Legan	8. Novoles III: Krštinc, Peterlin
4. Novoles II: Golež-Japelj	9. GG uprava II: Šepec-Lapajne
5. GO Črmošnjice: Knez-Šebenik	

in dvoboj: Novoles - Gozdno gospodarstvo

I. GG: Bobnar-Serini

II. Novoles: Medle-Rebernik

Letos so smučarji gozdarji bili uspešnejši in so osvojili prehodni "Fricov pokal" 1971.

Vsi udeleženci tekmovanja so po končanem tekmovanju prejeli praktična darila, ki so jih prispevali poleg GG in Novolesa še tovarna zdravil Krka, Labod in Novoteks.

Udeležencem k uspehu čestitamo, tistim, ki so omogočili izvedbo tekmovanja in prispevali za darila pa se zahvaljujemo.

R.K.

xXx

KAMEN NA KAMEN ... DINAR NA DINAR ...

Ne, nobeno prosvetiteljstvo nas ni gnalo, da smo se odločili za našo akcijo, pa tudi slučajno sovpadanje leta kvalitete ni bilo povod, da smo se hitro odločili in organizirali razgovore z lastniki gozdov na štirih krajih v okviru našega obrata.

Kratki razgovori v tej smeri in opažanje na terenu so nam dali pobudo, da smo prijetno združili še s koristnim. Ko govorim o

prijetnem, mislim na razgovore. Vse premalo jih imamo, zato bo upravičen ugovor, da niso vedno prijetni. Če so dolga obdobja, ko se dva prijatelja ne srečata, je nujno, da se nakopiči toliko stvari, ki jih eden ali drugi ne pozna, da se med njima, ko se pogovarjata o njih, najdejo tudi neprijetne. Teh sploh ne bi bilo ali pa bi jih bilo manj in njihov neprijeten učinek bi bil blažji, če bi se pogosteje videvala in skupaj reševala težave, ki so prizadele enega ali drugega. Zavedam se, da ne bom povedal nič novega, če prejšnje ugotovitve prenesem tudi na gospodarjenje z zasebnimi gozdovi in za prijatelja vzamem gozdno gospodarstvo na eni strani in lastnike gozdov na drugi strani. V vsakem medsebojnem razgovoru med prijateljema, je eden in edini aksijom prijateljstvo, ki zahteva enakopravnost obeh partnerjev, upošteva izjav obeh in kasneje sledijo skupni naporji za reševanje težav, za katere sta oba ugotovila, da res obstajajo.

Ko govorim o koristnem pa mislim, da je neovrgljiva resnica, dinar na dinar ..., kamen na kamen ... Na terenu samem in na skladiščih smo opazili, da se ta dinar na dinar ... dostikrat zanemarja, pa ne namenoma, ampak povsem nevede. Velikokrat gremo mimo mesta, kjer ta dinar leži, skoro ga že imamo v rokah, pa nas premami naglica v nepravem trenutku in dinar nam tako rekoč pade iz rok. Mesta, kjer ta dinar leži, so mesta prežaganja na deblu drevesa. No, in res pade marsikak dinar iz žepa lastnika gozda, ki se je prehitro odločil kje bo drevo prežagal. Navsezadnje pa tudi gozdno gospodarstvo iz tako prežaganega dela drevesa ne iztrži tistega kar bi lahko. Torej je to skupen problem, ki ga morata reševati oba partnerja. Ker smo ga najprej opazili mi, smo dali pobudo, da jo začnemo reševati.

V ta namen smo v štirih krajih, Nemški vasi, Vel. Loki, Dobrničju in Sela-Šumberku, organizirali razgovore, kjer naj bi se predvsem pogovarjali o krojenju s posebnim poudarkom na listavce, dodali pa smo še osnove za vzdrževanje žage in obvezni "razno" - razgovor, kjer smo imeli namen odkriti še kakšno težavo. Na teh razgovorih je bilo skupno 70 lastnikov gozdov, ki so z zanimanjem spremljali tolmačenje, navidez enostavnih stvari /o napakah, ki določajo mesto prežaganja, o tem kakšen je ta ali oni kot brušenja, katerih vijakov se lahko dotaknemo in katerih ne itd/. Vsi so si bili enotni v tem, da so taki razgovori pametni in potrebni ter, da bi jih bilo v bodoče treba organizirati vsako jesen, pred sečnjo, kjer bi se morali nujno pogovoriti tudi o tem, kateri sortimenti bodo za tržišče interesantni in kateri ne. Tisti, ki imajo že drugo žago so pojasnjevali, da so prvo uničili samo zaradi tega, ker niso poznali navidez tako enostavnih stvari, o katerih smo se pogovarjali. Vsi pa vemo kako težko je za kmeta zbrati denar za prvo, kaj šele za drugo notorko. Še težje pa je zbirati denar za drugo, če je bila prva uničena v kratkem času samo zaradi nevednosti. Ta prvi del razgovora smo izkoristili tudi zato, da smo pojasnili zahteve tržišča, podali odkupne cene za najbolj interesantne sortimente, še enkrat razčlenili dimenzije posameznih sortimentov in podali še niz drugih stvari, ki so zanimale naše, na vseh razgovorih, živahne sogovornike. V prvem delu je za majhno stopnjo prevladovala beseda članov našega

kolektiva, v drugem pa smo želeli poslušati besedo lastnikov gozdov. Brez večjih naporov je vedno stekel razgovor o rečeh, kjer sicer ni večjih težav, t.j. o gozdnih poteh in razdeljevanju denarja v ta namen, kakšni pragi gredo, kakšni ne in zakaj ne gredo hrastovi pragi 1,60 m pri katerih je moč izkoristiti neko debelejšo vejo, kaj so se zamerili prevzemalcu, da ne bo več prevzemal na terenu itd. Čisti gozdarski razgovor se je lahkotno, brez večjih težav, prelevil v kmetijskega, kjer je bilo preraštevano vse od krompirja do silosov, strojev in pitanja bikov.

Vmes pa je večkrat udaril refren, ki ga naše uho pogosto sliši, refren, ki je za trenutek postal pregrada, ob kateri se je ustavilo žuboreče govorjenje: "Zakaj moramo biti kmetje pri vseh rečeh ob strani? Zakaj slišimo iz dneva v dan samo nešteto obljub, ki pa nam nič ne koristijo? Zakaj ne moremo za naš 12 urni delovni dan na polju ali v gozdu dobiti vsaj toliko kot dobi delavec za svoj osem urni delovni dan? Zakaj..., zakaj..., saj smo delavci kot drugi!"

Če smo prijatelji, če hočemo skupaj reševati obojestranske težave, potem se moramo ustaviti ob: "Zakaj ne morem v gozdu zaslužiti vsaj toliko kot delavec, ko vendar zraven sebe mučim še živino?" Če od tega vprašanja odvzamemo patetiko, ki mu je skoro vedno pridana, če izluščimo vso tegobo, bo še vedno ostalo nekaj, o čemer je vredno razmišljati, kar je vredno reševati. Delavski svet našega podjetja je v tej smeri še zavzel nekatera stališča. Dolžnost nas vseh je, da bomo pomagali pri uresničevanju le-teh. Samo obljube lahko privedejo do tega, da se bo blagovna proizvodnja občutno zmanjšala, to pa spet pomeni dodatne težave za nas, člane kolektiva, ki si jih na noben način ne želimo.

Torej, skupno težavo, ki pa ni nova, mogoče samo aktualnejša, smo našli tudi na naših razgovorih. Ker v taki ali drugačni niansi nastopa povsod kjer prideta v stik gozdar in lastnik gozda, smo dolžni, da poiščemo njeno optimalno rešitev, ki je enaka optimalni odkupni ceni. Nikjer ni rečeno, da mogoče taka cena ni dosežena že sedaj. Dejstvo je res tako, da kljub monopolnemu položaju, s katerim nas nekateri, po navadi tišči najmanj seznanjeni s stvarnostjo, takorekoč znerjajo, stvari ne bomo mogli sami prenakniti do tiste mere, po kateri kličejo medklici na zborovanjih, pripombe v razgovorih na štiri oči in umestna, trezna razmišljanja na zasedanjih samoupravnih organov. Pri tem obstoja meja, ki jo jasno začrtuje kvaliteta naših gozdov in s tem potrebe po vlaganjih na eni strani in struktura gozdne posesti na drugi strani. Reševanje izven te meje ni v odvisnosti le od naše dobre volje. Zato pa imamo v notranjosti zgoraj navedene meje dolžnost poiskati še tako najhne možnosti na poti do optimuma, ki bo najbolj odgovarjal obema partnerjema. Niti malo ne mislin pri tem na umetno ustvarjanje zadovoljstva, ampak na resna prizadevanja v tem, da od "a" do "ž" raziščeno, kaj je možno in kaj ni možno v sedanjosti ali perspektivi in da vsako možnost, pa tudi če je še tako majhna pokažemo tudi v odkupnem ceniku. Pri iskanju

realnih možnosti, kako primakniti kak dinar, da bo pogača našega kneta večja, pa čeprav le za drobtinico, ne smemo pozabiti tudi na tiste, ki jih v odkupnem ceniku ne bomo mogli izraziti. Mednje prav gotovo sodi pobuda lastnika gozda o tem, kako naj kroji, da bo več dobil, o tem kako naj vzdržuje žago, da bo imel dalj časa itd.

Če je naš obrat ponagal samo udeležencem naših razgovorov, da bodo lahko brez večjih naporov prišli do kakšnega čnarja več, smo z uspehom razgovorov lahko zadovoljni.

Jože Falkner, dipl. ing.

xXx

